

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
terenu górniczego w Lucinach – złoża kruszywa naturalnego „Luciny V”**

Opracowanie:

mgr inż. Olga Karpińska

Poznań, listopad 2024 r. / 12 maj 2025 r.*

* (po uwzględnieniu uzyskanych opinii i uzgodnień)

Spis treści

1. Informacje ogólne.....	4
1.1. Przedmiot i cel opracowania	4
1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania	5
1.3. Metoda opracowania, wykorzystane materiały	5
2. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	8
2.1. Położenie i użytkowanie terenu	8
2.2. Rzeźba terenu	9
2.3. Budowa geologiczna	10
2.4. Zasoby naturalne	11
2.5. Warunki wodne	12
2.6. Jakość wód	16
2.7. Gleby	16
2.8. Flora i fauna	17
2.9. Formy ochrony przyrody	17
2.10. Dziedzictwo kulturowe i zabytki	18
2.11. Klimat lokalny	18
2.12. Jakość powietrza	19
2.13. Klimat akustyczny	20
3. Informacja o zawartości i głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	21
3.1. Cel opracowania projektu planu	21
3.2. Ustalenia projektu planu.....	22
3.3. Powiązania z innymi dokumentami.....	24
3.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu ...	25
4. Istniejące problemy ochrony środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	26
5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie planu.....	26
6. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko	31
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	31
6.2. Oddziaływanie na krajobraz.....	32
6.3. Oddziaływanie na powietrze.....	33
6.4. Oddziaływanie na klimat.....	35
6.5. Oddziaływanie na wody.....	36
6.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne	39
6.7. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną	39
6.8. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki	40
6.9. Oddziaływanie na ludzi	41
6.10. Oddziaływanie na klimat akustyczny.....	42
6.11. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru	43

7. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	44
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	44
9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia	45
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu lub wyjaśnienie ich braku	46
11. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	46

1. Informacje ogólne

1.1. Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach – złoża kruszywa naturalnego „Luciny V”. Do sporządzenia planu przystąpiono na podstawie uchwały Nr 492/XLIII/2023 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach - złoża kruszywa naturalnego "Luciny V". Całość obszaru objętego projektem planu obejmuje powierzchnię ok. 11 390 m².

W granicach obszaru objętego niniejszym opracowaniem obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny. Powyższy plan przyjęty został Uchwałą nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r.

Ryc. 1 Fragment ortofotomapy z zaznaczoną granicą obszaru objętego opracowaniem

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie ortofotomapy uzyskanej ze strony www.geoportal.gov.pl

Teren objętych opracowaniem projektu planu obejmuje działkę ewidencyjną nr 223/1, obręb Luciny o powierzchni ok. 11 390 m². Przedmiotowa nieruchomość zlokalizowana jest na zachód od miejscowości Luciny, w północno – wschodniej części gminy Śrem. Obszar ten jest obecnie w pełni niezabudowany i niezagospodarowany. Analizowana działka stanowi teren gruntów ornych. W sąsiedztwie przedmiotowego obszaru dominują tereny otwarte, wśród których wskazać można zarówno tereny gruntów ornych, jak i rozległe tereny kompleksów leśnych. Zakres przestrzenny

omawianego obszaru przedstawiony został na powyższej rycinie.

Wśród głównych celów prognozy oddziaływania na środowisko wskazać należy określenie skutków działań związanych ze zmianą sposobu zagospodarowania terenu, wpływu zmian na całokształt środowiska oraz jego poszczególne składowe, a także wpływu zmian na warunki życia i zdrowia ludzi. Prognoza ma za zadanie ułatwiać identyfikację przewidywanych skutków środowiskowych spowodowanych realizacją planu, a także dokonywać oceny, czy przyjęte rozwiązania ochrony środowiska w sposób wystarczający zabezpieczą środowisko przyrodnicze przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spełniony został zgodnie z:

- art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940), zwanej dalej ustawą ooś,
- art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940), zwanej dalej upzp.

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ooś organ opracowujący projekt dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Przepisy tejże ustawy są wdrożeniem do polskich regulacji prawnych ustaleń podjętych na poziomie międzynarodowym i unijnym w Dyrektywach Wspólnot Europejskich. Jak wynika z ustawy ooś prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument do przeprowadzania postępowań w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto w myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 46 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planów zagospodarowania przestrzennego. Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1, ust. 3 – 5 ustawy ooś.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko określony został w art. 51 ust. 2 ustawy ooś oraz uzgodniony na podstawie art. 53 ustawy ooś z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy, tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

1.3. Metoda opracowania, wykorzystane materiały

Projekt uchwały miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, tj. część tekstowa wraz z załącznikiem graficznym podlegają analizie i ocenie w prognozie oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać między innymi:

- informacje o głównych celach projektowanego dokumentu i jego powiązaniach z innymi obowiązującymi opracowaniami,
- informacje o metodach zastosowanych w trakcie sporządzania prognozy,
- propozycje odnoszące się do metod analizy skutków postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora prognozy.

Prognoza powinna ponadto określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska przyrodniczego, a także jego zmiany w przypadku braku realizacji założeń projektowanego dokumentu,
- stan środowiska przyrodniczego na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, a także sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania niniejszego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, a także pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także przewidywane oddziaływanie na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska i oddziaływaniami na te elementy.

Opracowywany dokument winien zawierać także:

- rozwiązania ograniczające negatywne skutki oddziaływania na środowisko, mogące być efektem realizacji projektowanego dokumentu,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań przedstawionych w opracowywanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych.

Stosownie do wymogu z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane zgodnie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz

dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Zgodnie z art. 53 ustawy ooś, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

W prognozie uwzględnione zostały wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów szczególnych. Niniejszy dokument opracowany został w oparciu o pakiet informacji zawartych w materiałach kartograficznych, dokumentach i innych materiałach planistycznych oraz informacjach zawartych na rządowych stronach internetowych. Powyższe materiały umożliwiły rozpoznanie stanu środowiska, jego podatność na degradację, a także ewentualne możliwości poprawy jego stanu.

Prognoza sporządzona została w sposób opisowy, odnoszący się do charakterystyki istniejących zasobów środowiska, mechanizmów jego funkcjonowania oraz przybliżeniu jakie potencjalne skutki mogą nastąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń zawartych w planie. W opracowanej prognozie określono ewentualne niepożądane konsekwencje wynikające z realizacji ustaleń planu oraz przedstawiono możliwości ich zminimalizowania.

Przy opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano m.in.:

a) dokumenty i inne materiały:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2021 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, 1597, 1688, 1852, 2029, z 2024 r. poz. 1834, 1911, 1914),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie,
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225),
- rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408),
- uchwała Nr 492/XLIII/2023 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach - złoża kruszywa naturalnego "Luciny V",
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny (Uchwała nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r.),

- Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013,
 - Woś A., Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody, IGiPZ PAN, Warszawa 1993,
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (DZ. U. z 2022 r., poz. 335),
 - Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo, Środowiska, Warszawa, październik, 2013 r.,
 - Gumiński R., 1951, Meteorologia i klimatologia dla rolników, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa,
 - Mikołajów J., Sadurski A., red., 2017, Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa,
- b) strony internetowe:
- Baza Danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>,
 - Centralna Baza Danych Geologicznych, <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.html>,
 - Geoportal Krajowy www.geoportal.gov.pl,
 - Geoserwis GDOŚ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>,
 - Hydroportal | ISOK - Informatyczny System Osłony Kraju https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/,
 - CBDG GeoLOG <https://geolog.pgi.gov.pl/>.

2. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Położenie i użytkowanie terenu

Obszar objęty opracowaniem projektu planu obejmuje działkę ewidencyjną nr 223/1, obręb Luciny o powierzchni ok. 11 390 m². Przedmiotowa nieruchomość zlokalizowana jest na zachód od miejscowości Luciny, w północno – wschodniej części gminy Śrem. Obszar ten jest obecnie w pełni niezabudowany i niezagospodarowany. Analizowana działka stanowi teren gruntów ornych, użytkowany obecnie rolniczo. Teren opracowania obejmuje swym zasięgiem złoża kruszywa naturalnego (piasków i żwirów) „Luciny V”. Zakres przestrzenny obszaru przedstawiony został na rycinie Ryc. 1 umieszczonej w podrozdziale 1.1. niniejszego opracowania.

W sąsiedztwie przedmiotowego obszaru dominują tereny otwarte, wśród których wskazać można zarówno tereny gruntów ornych, jak i rozległe tereny kompleksów leśnych. W pobliżu wschodniej granicy opracowania występuje, niewielkich rozmiarów, sztuczny zbiornik wodny. Sąsiedztwo analizowanego obszaru stanowią ponadto działki, na których występują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego. Tereny te są obecnie niezagospodarowane i użytkowane głównie rolniczo. W nieco dalszym sąsiedztwie, na wschód od obszaru opracowania, występują liczne zabudowania miejscowości Luciny.

W granicach obszaru objętego opracowaniem projektu planu występują tereny pastwisk – PsV i PsVI. Teren ten zlokalizowany jest w granicach obszaru udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa Berlin. Obszar ten położony jest ponadto w granicach korytarza ekologicznego Dolina Obry.

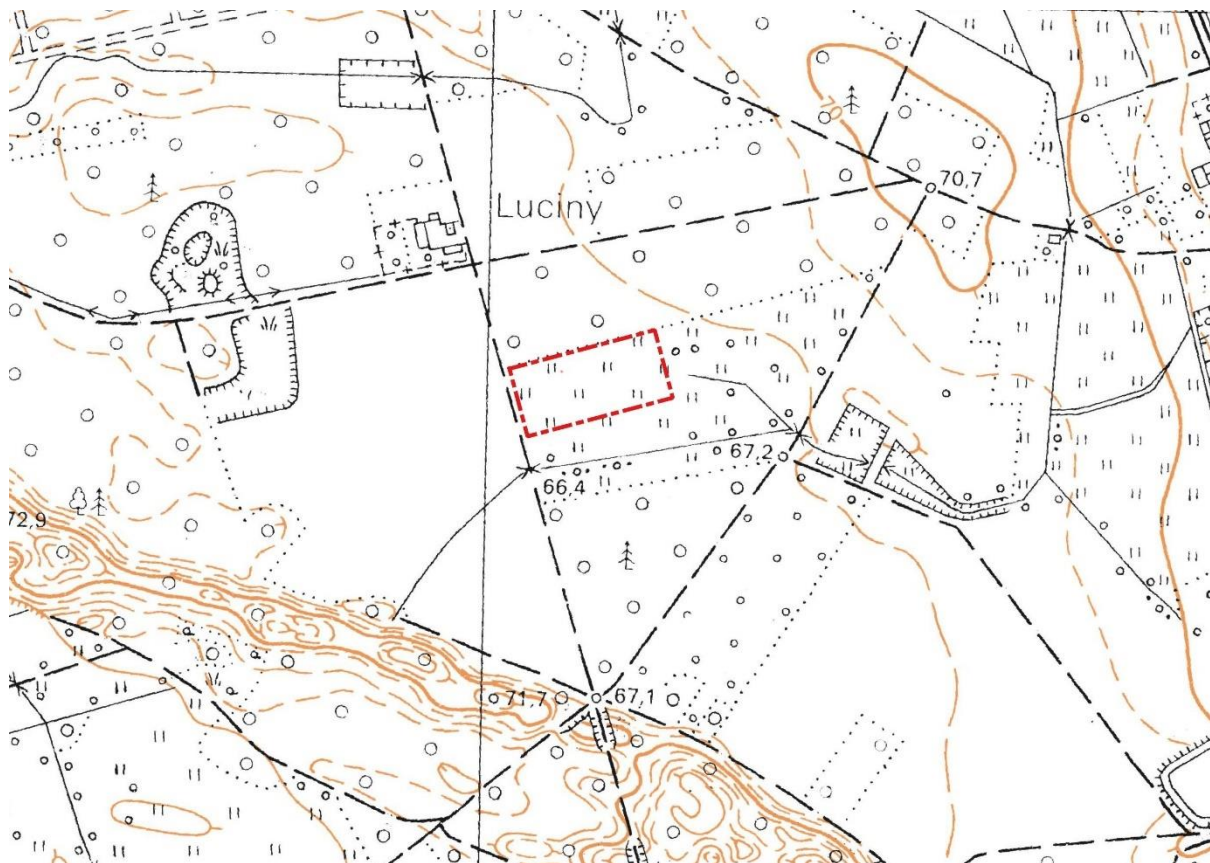
2.2. Rzeźba terenu

Według podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne J. Kondrackiego (2013) obszar objęty opracowaniem planu położony jest w obrębie:

- megaregionu - Pozaalpejska Europa Środkowa,
- prowincji - Niż Środkowoeuropejski (31),
- podprowincji - Pojezierza Południowobałtyckie (314 - 316),
- makroregionów – Pradolina Warciańsko – Odrzańska (315.6),
- mezoregionu – Kotlina Śremska (315.64).

Z uwagi na położenie gminy Śrem w różnych regionach geograficznych, posiada ona bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu. Charakterystyczną formą rzeźby terenu w granicach gminy jest rozległa forma dolinna – Pradolina Warszawsko – Berlińska, o wyraźnie równoleżnikowym przebiegu z odchyleniem na północ, zgodnie z biegiem rzeki Warty. Wyższą część pradoliny tworzy terasa środkowa, tzw. wydmowa, obejmująca pola uprawne i zabudowę. Obszary pagórków wydmych tworzą natomiast tereny zalesione. Północną część gminy, po obu stronach pradoliny, rozciąga się wysoczyzna morenowa płaska o rzędnych wysokościowych od ok. 80 do ok. 100 m n.p.m., przechodząca w części południowej w wysoczyznę morenową falistą. Wysoczyzna oddziela się wyraźnym zboczem od obszaru Pradoliny. Tereny te przecinane są szeregiem dolinek erozyjnych oraz ciągami wałów ozowych. Na południu obszaru wysoczyzna falista przekształca się w wysoczyznę pagórkowatą, w której występują rynny glacialne wypełnione jeziorami. Najniżej położoną część obszaru gminy stanowi terasa zalewowa Warty, na obszarze której rzędne terenu oscylują od ok. 60 do ok. 66 m n.p.m. Obszar ten porożcinany jest licznymi śladami starorzeczy. W jego granicach dominują łąki z kompleksami leśnymi. położona nieco wyżej część gminy obejmuje natomiast terasę środkową, na której dominują pola uprawne i krajobraz rolniczy. Wysoczyzny obszaru porożcinane są systemem rynien subglacialnych ukierunkowanych na północny – zachód i północny – wschód. W jednej z tego rodzaju rynien wykształcone zostało największe w gminie Jezioro Grzymiśławskie. W południowej części gminy obszar wysoczyzny ma charakter bardziej pagórkowaty.

Ukształtowanie terenu objętego projektem planu nie należy do urozmaiconych. Teren ten należy do równinnych i położony jest na wysokości ok. 66,0 m – 67,0 m n.p.m.. Układ poziomic w granicach przedmiotowego terenu przedstawia fragment mapy topograficznej umieszczony poniżej. Teren znajdujący się w granicach opracowania nie jest ponadto narażony na osuwanie się mas ziemnych.

Ryc. 2. Fragment mapy topograficznej z zaznaczoną granicą obszaru objętego opracowaniem

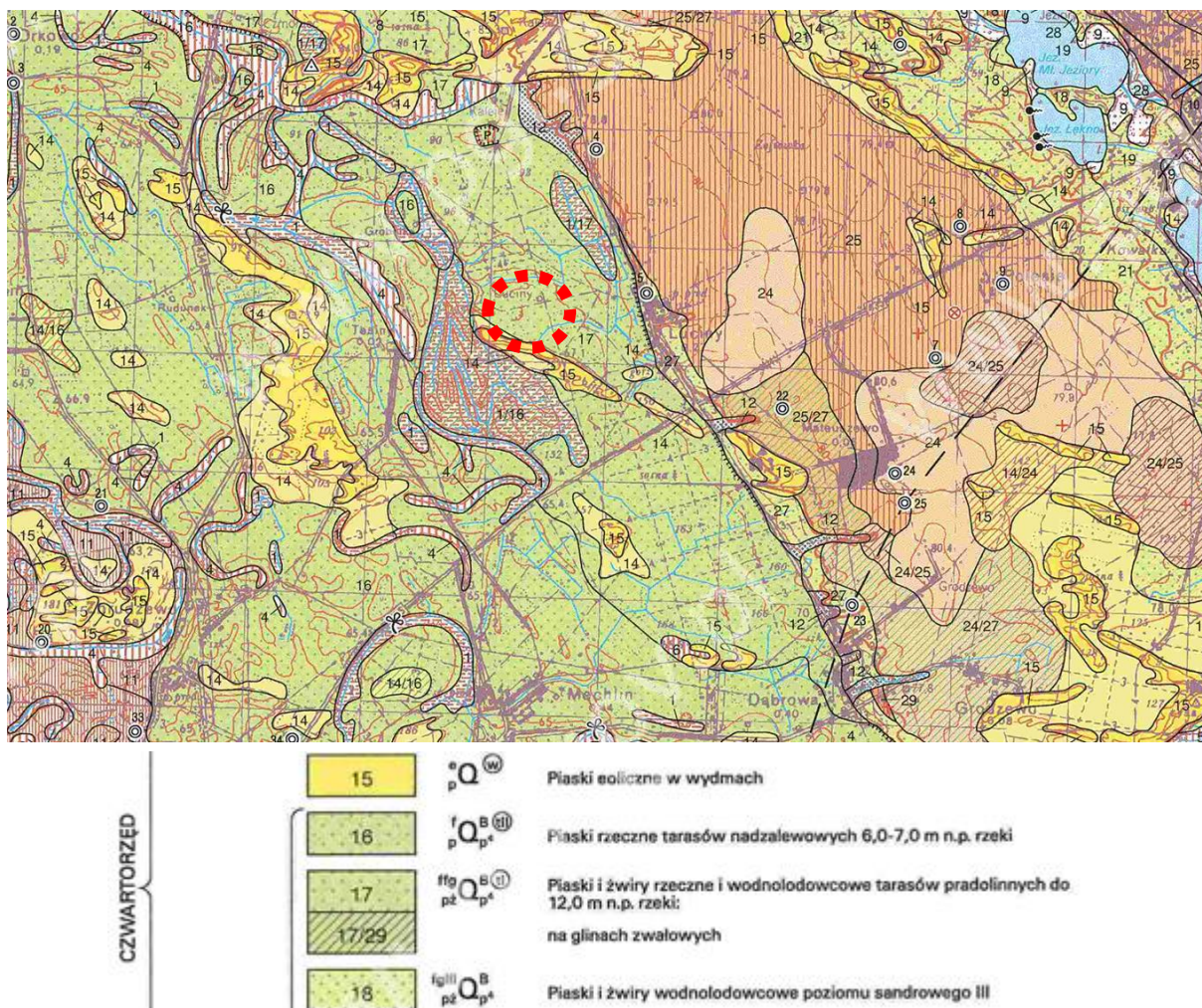
Źródło: Opracowanie własne na podkładzie mapy topograficznej uzyskanej ze strony www.geoportal.gov.pl

2.3. Budowa geologiczna

Obszar miasta i gminy Śrem pod względem geologicznym położony jest w obrębie jednostki geotektonicznej zwanej Monokliną Przedsudecką.

Głębokie podłoże monokliny tworzy platforma paleozoiczna, która została pokryta warstwą skał mezozoicznych i kenozoicznych. Pod względem geologicznym jest to obszar młody. W jego granicach przeważają utwory czwartorzędowe. Podłoże podczwartorzędowe jest tu stosunkowo wysoko wyniesione. Świadczą o tym wychodnie pliocenu – pstre iły poznańskie i płytkie zaleganie węgla brunatnego. W strefie powierzchniowej występują utwory glacialne i fluwioglacjalne. Dna rynien glacialnych wyścielone są utworami organogenicznymi i piaskami. Utwory piaszczyste dominują na powierzchniach teras, które to w znacznym stopniu pokryte są lasami. Na obszarach wysoczyzn występują plejstocieńskie utwory akumulacji lodowca w postaci glin zwałowych. W dnach cieków oraz starorzeczach występują również utwory rzeczno – bagienne, tj. torfy i namuły organiczne.

Zgodnie z informacjami zawartymi na szczegółowej mapie geologicznej Polski (ark. 544 – Śrem) w zasięgu obszaru objętego przedmiotowym opracowaniem w budowie geologicznej występują czwartorzędowe piaski i żwiry rzeczne i wodnolodowcowe tarasów pradolinnych do 12,0 m n.p.m. Wskazane powyżej utwory wytworzone zostały podczas zlodowacenia Wisły, zlodowacenia północnopolskiego.

Ryc. 3. Fragment szczegółowej mapy geologicznej Polski z orientacyjnie wskazanym obszarem objętym opracowaniem

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. 544 - Śrem, Państwowy Instytut Geologiczny

2.4. Zasoby naturalne

Zgodnie z informacjami zawartymi w Centralnej Bazie Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego w granicach obszaru objętego opracowaniem projektu planu stwierdzono występowanie zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych złóż kopalin. Zgodnie z powyższym na terenie tym stwierdzono występowanie udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Luciny V”.

Złoże zostało rozpoznane w stopniu odpowiadającym kategorii C_1 zatwierdzonej przez Starostę Śremskiego decyzją OS.6528.4.2021 z dnia 4 października 2021 r. Eksploatacja złoża prowadzona będzie systemem wgłębnym, metoda odkrywkową, jednym lub dwoma piętrami eksploatacyjnymi. Eksploatacja złoża prowadzona będzie do spągu złoża w granicach obszaru przeznaczonego do wydobywania kopaliny, tj. do rzędnych 58,5 m n.p.m. – 60,9 m n.p.m. Bilansowe zasoby geologiczne złoża ustalone w jego dokumentacji geologicznej wyniosły 237 948 ton, tj. 132 193 m³ w kat C_1 (stan na 31.12.2020 r.). Jego zasoby przemysłowe wyniosły 120 281 ton. Możliwe do wydobywania zasoby wynoszą

na tym terenie 65 482 ton. Minimalny stopień wykorzystania tychże zasobów przemysłowych ustalony na 54%. Dla przedmiotowego złoża Marszałek Województwa Wielkopolskiego, postanowieniem nr DSK-V.7423.89.2024 z dnia 19 września 2024 r. udzielił koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża „Luciny V”. Analizowany teren objęty jest koncesją ważną do dnia 31 grudnia 2044 r.

Ponadto zgodnie z mapą obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce, tj. terenów wymagających szczególnej ochrony (Kleczkowski i inni, 1990), obszar położony w granicach niniejszego opracowania zlokalizowany są w granicach obszaru udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa Berlin.

2.5. Warunki wodne

Obszar objęty projektem planu, zgodnie z Atlasem Podziału Hydrograficznego Polski, zlokalizowany jest w granicach obszaru dorzecza rzeki Odry.

Najważniejszym elementem hydrograficznym gminy Śrem jest rzeka Warta, przepływająca przez jej obszar na odcinku o długości ok 28 km. Wśród innych rzek przepływających przez obszar jednostki wskazać należy rzekę Pyszącą, a także Kanał Szymanowo – Grzybno. Leżąca w pradolinie północna część gminy bogata jest w zasoby wodne, gdzie widoczne są zachowane starorzecza i łączące je kanały. Południową część gminy urozmaicają liczne jeziora i stawy. Wśród największych z nich wyróżnić można Jezioro Grzymisławskie i Jezioro Szymanowskie.

W granicach terenu objętego opracowaniem nie występują wody powierzchniowe. Jedynie w sąsiedztwie jego wschodniej granicy położony jest sztuczny zbiornik wodny.

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, zawierającej zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne m.in.: granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ (tj. średnio raz na 100 lat) oraz $p=10\%$ (tj. raz na 10 lat) określono, że teren objęty projektem planu zlokalizowany jest poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$), a także poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$). Przedmiotowy teren położony jest również poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$), a także poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP)

Na obszarze gminy Śrem wyznaczone zostały jednolite części wód powierzchniowych, które stanowią podstawowy element podziału hydrograficznego obszaru dorzecza, a tym samym stanowią podstawę procesu planowania w gospodarowaniu wodami.

Obszar objęty opracowaniem projektu planu zlokalizowany są w obszarze JCWP rzecznych Warta od Młyńska do Kopli (RW60001218573), na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętymi rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r., stan JCWP określono jako zły. Potencjał ekologiczny ww. JCWP uznany został jako słaby, a stan chemiczny określony jako poniżej dobrego.

Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ogólna ocena stanu wód	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Warta od Młyńska do Kopli RW60001218573	RWn – wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan	niezagrożona

Tab. 1 Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (dalej JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

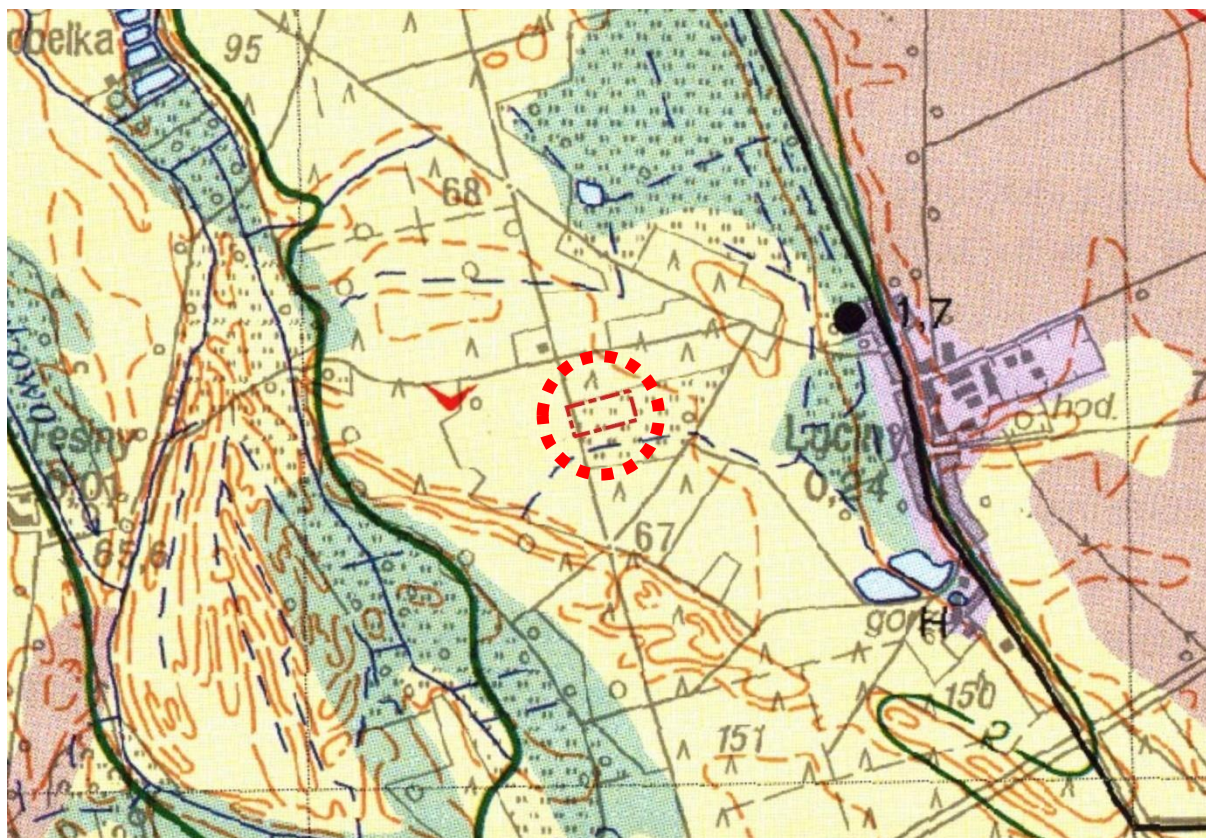
Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r., (Dz. U. z 23 lutego 2023 r., poz. 335) obszar objęty projektem planu zlokalizowany jest w granicach wyznaczonej jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60 (kod PLGW600060). Zarówno stan chemiczny, jak i stan ilościowy wskazanej JCWPd oceniony został jako dobry. Mimo wszystko ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych uznana została za zagrożoną zarówno pod względem ilościowym, jak i chemicznym.

Na przedmiotowym terenie rozpoznano wody pitne w utworach czwartorzędowych i neogeńsko - paleogeńskich, występujące do głębokości ok. 200 – 270 m w strukturach hydrogeologicznych o zróżnicowanej genezie i rozprzestrzenianiu. Wody w utworach czwartorzędowych występują w piaskach różnej granulacji oraz żwirach rzecznych, wodnolodowcowych struktur różnej genezy. Składają się na niego trzy poziomy o regionalnym rozprzestrzenianiu, nie zawsze ciągłym: gruntowy, międzyglinowy górny oraz międzyglinowy dolny. W pierwszym z nich, tj. poziomie gruntowym zwierciadło wodne uznawane jest za swobodne i zalega na głębokości 0,5 – 9,0 m. Przedmiotowy poziom zasilany jest w głównej mierze infiltracją opadów, a jedynie w dolinach rzecznych, również z drenażu poziomów wód wgłębnych oraz z infiltracji wód powierzchniowych. W obrębie poziomu miocénskiego wyróżnić można trzy warstwy wodonośne: dolną, środkową i górną, które to związane są z cyklicznością sedymentacji utworów brunatnowęglowych miocenu. Zasilanie poziomu miocénskiego ma miejsce na drodze przesączania się wody z poziomów czwartorzędowych poprzez kompleks iłów poznańskich trzeciorzędu i glin morenowych czwartorzędu, szczególnie w miejscach zmniejszania się ich grubości.

Nazwa JCWPd	Region wodny	Dorzecze	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
					stan chemiczny	stan ilościowy	
PLGW600060	Warty	Odry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	zagrożona ilościowo i chemicznie

Tab. 2 Charakterystyka JCWPd nr 60

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

KI	Przepuszczalność	Rodzaje gruntów	KI	Przepuszczalność	Rodzaje gruntów
1	łatwa	rumosze i żwiry	4	zmienna	grunty organiczne
2	średnia	piaski i skały lite silnie uszczelinione	5	zróżnicowana	grunty antropogeniczne
3	słaba	gliny i pyły	6	bardzo słaba	skały lite słabo uszczelinione i ility

Ryc. 4. Fragment mapy hydrograficznej z zaznaczonym orientacyjnie obszarem objętym opracowaniem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie szczegółowej mapy hydrograficznej Polski w skali 1:50 000, uzyskanej ze strony www.geoportal.gov.pl

Według załączonej powyżej mapy hydrograficznej Polski obszar objęty niniejszym opracowaniem zlokalizowany jest są w granicach topograficznego działu wodnego III rzędu. Poziom wód gruntowych

na tym terenie zalega na głębokości ok. 1,0 m p.p.t. Jest to obszar o znacznym zróżnicowaniu warunków występowania i własności warstwy wodonośnej. Występujące w granicach obszaru opracowania grunty tworzą piaski i skały lite silnie uszczelnione o średniej przepuszczalności wody.

Określająca warunki obiegu wody przepuszczalność gruntów związana jest z rozmieszczeniem utworów skalnych na tle rzeźby terenu. Najważniejszą rolę odgrywają w tym aspekcie cechy litologiczne skał i gruntów, informujące o zdolności do przewodzenia wody. Przepuszczalność pionowa gruntów wskazuje na możliwość zasilania wód podziemnych. Szczególną rolę w tym procesie odgrywa jednakże przepuszczalność utworów powierzchniowych, tj. gruntów zalegających pod warstwą poziomu próchnicznego, znajdującego się zazwyczaj na głębokości do 1,0 m poniżej powierzchni terenu. W przypadku obszaru objętego niniejszym opracowaniem występowanie w podłożu gruntów o średniej przepuszczalności wskazywać może na utrudnioną możliwość infiltracji wód opadowych i roztopowych do wód podziemnych.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Obszar objęty projektem planu położony jest w granicach obszaru udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa Berlin. Jego charakterystyka przedstawiona została w poniższej tabeli.

Przedmiotowy zbiornik ma charakter porowy o swobodnym i swobodno – naporowym zwierciadle wody. Zasadnicze znaczenie dla zaopatrzenia w wodę stanowi poziom wód gruntowych oraz wód wgłębnych pradoliny. Poziom subglacialny występujący w podłożu nie jest dotychczas wykorzystywany gospodarczo. Przedmiotowy zbiornik należy do struktur o charakterze odkrytym z lokalnie występującą pokrywą izolującą, co decyduje o jego silnej podatności na zanieczyszczenie z powierzchni terenu. Obszar zbiornika tworzą w zdecydowanej większości: łąki, pola uprawne oraz lasy. Lasy będące naturalną formą ochrony poziomu wodonośnego stanowią aż 25% powierzchni zbiornika. Jakość wód podziemnych zbiornika w zdecydowanej większości należy do klasy IV – tj. niezadowalającej jakości. Lokalnie obserwuje się polepszenie lub pogorszenie klasy wody ze względu na podwyższone stężenia żelaza i manganu oraz potasu. Pozostałe wskaźniki wód występują w ilościach dopuszczalnych. W przeszłości, okresowo w wodach tych rejestrowano punktowe przekroczenia stężeń związków azotu i siarczanów. Teren GZWP charakteryzuje się stosunkowo małym zaludnieniem, z przewagą małych miast liczących do 5 tys. mieszkańców. Z uwagi na odkryty charakter GZWP, silną podatność na zanieczyszczenia z powierzchni terenu, sposób zagospodarowania terenu, a także jego uwarunkowania hydrogeologiczne wyznaczony został obszar ochronny o powierzchni ok 1 926,5 m². Zakazy i nakazy proponowane dla tego zbiornika nie przewidują likwidacji zakładów istniejących, czy ograniczenia powierzchni produkcji rolnej, a raczej wprowadzanie zmian sposobu użytkowania ukierunkowanych na zmianę technologii, ograniczenie emisji, itp.

W granicach obszaru objętego niniejszym opracowaniem nie występują ujęcia wód podziemnych. Teren ten nie jest ponadto położony w strefie ochronnej ujęcia wód podziemnych.

Kod GZWP	Nazwa GZWP	Wiek utworów	Typ zbiornika	Powierzchnia [km ²]	Szacunkowe zasoby [tys. m ³ /d]
150	Pradolina Warszawa - Berlin	czwartorzęd	porowy	1611,0	350 000

Tab. 3 Charakterystyka GZWP nr 150 Pradolina Warszawa - Berlin

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl>

2.6. Jakość wód

Celem monitoringu jakości wód jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW). Na potrzeby niniejszego opracowania analizy jakości wód dokonano w oparciu o ocenę jakości wód powierzchniowych prowadzoną dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

Jak już wcześniej wspomniano teren objęty projektem planu zlokalizowany jest w obszarze JCWP rzecznych Warta od Młyńska do Kopli (RW60001218573). Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętymi rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r., stan JCWP określono jako zły. Potencjał ekologiczny ww. JCWP uznany został jako słaby, a stan chemiczny określony jako poniżej dobrego.

Uwzględniając nowy, aktualnie obowiązujący podział JCWPd na 174 części, obszar objęty projektem należy do JCWPd nr 60 (PLGW600060). Zarówno stan chemiczny, jak i stan ilościowy wskazanej JCWPd oceniony został jako dobry. Mimo wszystko ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych uznana została za zagrożoną zarówno pod względem ilościowym, jak i chemicznym.

2.7. Gleby

Warunki glebowe kształtowane są za sprawą uwarunkowań geomorfologicznych oraz litologicznych terenu. Do czynników glebotwórczych zaliczyć można również warunki wodne i klimatyczne, rodzaj szaty roślinnej, a także rodzaj działalności człowieka.

Na terenie gminy Śrem, w obszarze wysoczyzny występują gleby bielcowe i pseudobielcowe, brunatne właściwe i wyługowane, a także czarne ziemie. Występują wśród nich głównie gleby klas III i IV, zaliczane są kompleksu 1-go pszenego bardzo dobrego, 2-go pszenego dobrego i 4-go żytnio – ziemniaczanego. W obszarze zboczy wyróżnić można również kompleks 3-ci pszenno wadliwy zagrożony erozją. Przy odpowiednich zabiegach kompleks ten również można uznać za wskazany do użytkowania rolniczego. W granicach terasy środkowej, w obszarze pradoliny, występują głównie gleby przesuszone 6 i 7 kompleksu żytnio – ziemniaczanego słabego i bardzo słabego. W dnach dolin, na terasie zalewowej, występują gleby mułowo – torfowe, murszowe i mady stanowiące bazę do rozwoju użytków zielonych, bardzo dobrych i dobrych klas bonitacyjnych.

Zgodnie z informacjami zawartymi na mapie zasadniczej w granicach przedmiotowego obszaru

występują tereny pastwisk – PsVI. W związku z powyższym tereny występujące w granicach przedmiotowych obszaru nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 82).

2.8. Flora i fauna

Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną Polski Matuszkiewicza gmina Śrem położona jest w Podprowincji Środkowoeuropejskiej w dwóch okręgach: Kórnicko–Miłosławskim i Kościańsko–Opalenickim. Z uwagi na znaczny udział terenów doliny Warty na terenie gminy dominuje roślinność łęgowa. W jej zachodniej części, w mniejszych skupiskach, występują także kontynentalne bory mieszane sosnowo – dębowe. Na obszarze gminy występują sadzone w XIX i XX w. lasy sztuczne, gdzie dominującym gatunkiem są: sosna, dąb, olsza, grab, buk, lipa, świerk, czy modrzew. Dominującym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, której udział w drzewostanie przekracza 90%. Najbardziej zalesiony fragment gminy stanowi pradolina Warty. Występujący w granicach jej obszaru drzewostan ma zróżnicowany wiek i skład gatunkowy. Występująca na obszarze gminy Śrem fauna ma charakter typowy dla nizin środkowopolskich. Znaczna ilość rzek, jezior, stawów i zalewów sprzyja rozmnażaniu płazów. Do mniej licznej grupy zaliczają się natomiast gady. Najlepiej zauważalną grupą zwierząt na terenie gminy są ptaki, których liczba stwierdzonych dotychczas siedlisk sięga ok. 200.

Obszar znajdujący się w granicach projektu miejscowego planu zagospodarowania jest obecnie niezabudowany i niezagospodarowany. Teren ten stanowią obszary pól uprawnych i łąk. W jego sąsiedztwie, poza obszarami użytków rolnych występują również tereny lasów, obszary zadrzewione i zakrzewione a także grunty pod wodami. W granicach obszaru opracowania poza gatunkami roślin uprawnych występują również te towarzyszące, wnikające w uprawy polowe pospolite chwasty. Z uwagi na charakter obszaru objętego opracowaniem, część występującej na tych terenach zwierzyny to gatunki będące szkodnikami upraw, tj. np. owady żerujące na roślinach uprawnych, czy też gryzonie, których działalność powoduje duże szkody. Występująca na przedmiotowych terenach fauna stanowi również ptactwo oraz zwierzynę związaną z siedliskami polnymi.

Jak już wcześniej wspomniano szatę roślinną w sąsiedztwie analizowanego obszaru stanowią częściowo tereny leśne oraz niezabudowane tereny gruntów ornych. Fauna występująca na przedmiotowym terenie to głównie ptactwo oraz zwierzyna charakterystyczna dla siedlisk polnych i leśnych. Takie sąsiedztwo rozległych terenów leśnych stwarza dobre warunki dla pojawiania się na analizowanym terenie znacznie większej liczby gatunków ptaków, a także migrowania niektórych gatunków ssaków (tj. np. lis, kuna, czy dzik). W nieco dalszym sąsiedztwie terenu objętego opracowaniem projektu planu występują również tereny częściowo zagospodarowane, w ramach których występować może szata roślinna stanowiąca roślinność ozdobną, towarzyszącą zabudowie.

2.9. Formy ochrony przyrody

Główną myślą systemu obszarów chronionych jest stworzenie przestrzennego układu, wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, połączonych korytarzami ekologicznymi w celu przeciwdziałania fragmentacji środowiska przyrodniczego i powstawania kolejnych barier

utrudniających lub uniemożliwiających funkcjonowanie powiązań ekologicznych.

W granicach obszaru gminy Śrem funkcjonują takie prawne formy ochrony przyrody jak:

- obszar Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty,
- obszar Natura 2000 Ostoja Rogalińska,
- Rogaliński Park Krajobrazowy,
- Park Krajobrazowy im. gen Dezyderego Chłapowskiego,
- Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Łęgi Mechlińskie”,
- rezerwat przyrody „Czmoń”,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody.

Przez północną część obszaru gminy przebiega ponadto korytarz ekologiczny Dolina Obry, w granicach którego położony jest obszar objęty niniejszym opracowaniem. Teren objęty projektem planu położony jest poza obszarami chronionymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2.10. Dziedzictwo kulturowe i zabytki

Odnosząc się do zagadnień dotyczących dziedzictwa kulturowego i zabytków wskazać należy, że w ramach terenu objętego niniejszym opracowaniem nie występują obiekty zabytkowe podlegające wszelkim formom ochrony konserwatorskiej. W granicach projektu planu nie wskazano występowania zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, a także obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków.

2.11. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego obszar położony w granicach projektu planu zalicza się do dzielnicy klimatycznej VII, zwanej Środkową. Dzielnica ta charakteryzuje się najmniejszym rocznym opadem wynoszącym poniżej 550 mm. Klimat obszaru gminy Śrem określić można jako przejściowy, kształtowany przez zmienny w swym zasięgu napływ mas powietrza morskiego lub kontynentalnego, przy przewadze wpływów kontynentalnych. Wśród charakterystycznych cech tego klimatu wyróżnić można: stosunkowo małe roczne amplitudy powietrza, występowanie wczesnej wiosny i długiego lata, a także łagodne i krótkie zimy z małą ilością pokrywy śnieżnej.

Średnia roczna temperatura powietrza na obszarze gminy wynosi ok. 8,0°C. Średnie miesięczne temperatury wahają się od -2,0°C w styczniu do 18,0°C w lipcu. Liczba dni mroźnych waha się pomiędzy 30 a 60, a ogólna liczba dni z przymrozkami pomiędzy 100 a 110. Pokrywa śnieżna na obszarze gminy zalega 38 – 60 dni, a okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni. Na terenie tym występuje znaczna przewaga wiatrów z kierunków zachodnich. Najrzadziej na obszarze jednostki występują wiatry północno – wschodnie. Największe zachmurzenie ma miejsce w grudniu, najmniejsze występuje natomiast w okresie sierpnia i września. W poszczególnych fragmentach obszaru gminy występują lokalne zróżnicowania klimatyczne, mogące mieć wpływ na warunki budowlane i potencjalne funkcje. Warunki klimatyczne określają także potencjalne możliwości rozwoju rolnictwa.

Podkreślić należy, że warunki klimatyczne dla poszczególnych miejsc w obszarze gminy mogą różnić się od ogólnych parametrów dla całej gminy. Zakłada się jednakże, że wartości te są reprezentatywne. Topoklimat obszaru gminy kształtowany jest przez takie czynniki jak: rzeźba terenu (w tym m.in. ekspozycja i nachylenie zboczy), szata roślinna, rodzaj podłoża oraz stosunki wodne. Rzeźba i pokrycie terenu mają swoje wyraźne odzwierciedlenie w zróżnicowaniu zarówno wiatrów, opadów jak i pokrywy śnieżnej. Znacząca ilość kompleksów leśnych w gminie wpływa na podwyższenie ilości opadów i wilgotności powietrza, a także prowadzi do zmniejszania amplitud temperatury w stosunku do terenów bezleśnych. W obniżeniach dolin rzecznych temperatury powietrza mogą być niższe w wyniku zalegania chłodnych mas powietrza. Warunki w granicach tych obszarów sprzyjają powstawaniu i utrzymywaniu się mgieł. Tereny zabudowane cechują się natomiast lokalnym podwyższeniem temperatury względem otoczenia wskutek akumulacji energii cieplnej w budynkach i powierzchniach utwardzonych.

Warunki klimatyczne obszaru objętego projektem planu mogą różnić się nieznacznie od ogólnych parametrów dla obszaru całej gminy, jednakże zakłada się, iż wartości te są reprezentatywne. Jak już wcześniej wspomniano topoklimat obszaru kształtowany jest przede wszystkim przez takie czynniki jak: pokrycie terenu, rzeźba terenu (w tym ekspozycja i nachylenie zboczy), szata roślinna, a także rodzaj podłoża i stosunki wodne.

2.12. Jakość powietrza

Jakość powietrza na danym obszarze zależy jest od zawartości w nim różnorodnych substancji, których koncentrację uznać można za podwyższoną. Sytuacja ta wystąpić może np. w przypadku pyłu zawieszonego. Poziomy stężenie zanieczyszczeń w powietrzu zależą od wielkości emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a także warunków meteorologicznych. Istotny wpływ mają zarówno zanieczyszczenia transgraniczne, napływające z sąsiednich obszarów oraz atmosferyczne przemiany fizyko-chemiczne. Procesy te mają wpływ zarówno na kształtowanie tzw. tła zanieczyszczeń, które jest wynikiem ustalania się stanu równowagi dynamicznej w dalszej odległości od źródła emisji oraz na zasięg występowania podwyższonych stężeń w rejonie bezpośredniego oddziaływania źródeł emisji zanieczyszczeń. Wyróżnia się trzy główne źródła emisji zanieczyszczeń do atmosfery, są to: emisja punktowa, powierzchniowa i emisja przemysłowa

Na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego wpływ mają m.in. takie czynniki jak: lokalizacja terenu, charakter źródeł emisji zanieczyszczeń, czy też sposób zagospodarowania przestrzennego danego obszaru. Wpływ zanieczyszczeń napływających z sąsiedztwa odgrywa zazwyczaj mniejsze znaczenie w kształtowaniu jakości tego elementu środowiska przyrodniczego.

W granicach terenu objętego niniejszym opracowaniem nie występują stałe czynniki wpływające na pogarszanie się jakości powietrza atmosferycznego. W ich dalszym sąsiedztwie do głównych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza zaliczyć można istniejącą zabudowę, w większości mieszkaniową jednorodzinną. Przedmiotowe zabudowania ogrzewane są przez indywidualne systemy grzewcze, lokalne kotłownie i paleniska domowe, co wpływa na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń. Stężenia dwutlenku azotu, dwutlenku siarki i pyłów zawieszonych są wyższe w okresie zimowym, a niższe

w okresie letnim. Do źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego zaliczyć można ponadto ciągi komunikacyjne zlokalizowane w nieco dalszym sąsiedztwie analizowanego terenu. W zależności od rodzaju stosowanego paliwa, do atmosfery generowane są różne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Ruch komunikacyjny powoduje emisję zanieczyszczeń gazowych, powstających w wyniku spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów. Zakłada się, że stopień emisji zanieczyszczeń generowanych w wyniku codziennego funkcjonowania ciągów komunikacyjnych jest jednak stosunkowo niewielki i nie generuje wzrostu stężeń zanieczyszczeń w granicach obszaru opracowania. Korzystnie na kształtowanie lokalnej jakości powietrza wpływają zlokalizowane w najbliższym sąsiedztwie obszaru opracowania tereny zieleni, w szczególności rozległych kompleksów leśnych, które sprzyjają utrzymaniu korzystnych warunków przewietrzania analizowanego obszaru.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadza monitoring zmian jakości powietrza wraz z oceną poziomu poszczególnych substancji w powietrzu. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2023. Raport wojewódzki za rok 2023” ukazuje ocenę jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej, do której to, przynależy gmina Śrem. Roczna ocena jakości powietrza wykonana została dla 12 zanieczyszczeń i wykazała, że:

a) pod kątem ochrony zdrowia ludzi:

- nie wystąpiły przekroczenia dla dopuszczalnego poziomu stężenia: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu (NO₂), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀, ołowiu w pyłe zawieszonym PM₁₀, arsenu (As) w pyłe zawieszonym PM₁₀, kadmu w pyłe zawieszonym PM₁₀ i niklu (Ni) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla: benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

b) pod kątem ochrony roślin:

- nie wystąpiły przekroczenia dla dopuszczalnego poziomu: tlenku azotu (NO_x), dwutlenku siarki oraz ozonu (O₃).

Zakres, jakość i ilość danych pomiarowych wykorzystanych w ocenie rocznej należy uznać za wystarczające dla wszystkich zanieczyszczeń. Przeprowadzone analizy wykazały, podobnie jak w latach poprzednich, że głównym problemem są wysokie dobowe stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Ocena jakości powietrza za rok 2023 wykazała poprawę jakości powietrza w województwie wielkopolskim w porównaniu z rokiem 2022. Stężenia większości zanieczyszczeń były niższe niż w roku 2022, a obszary przekroczeń mniejsze.

2.13. Klimat akustyczny

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112), dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu wyrażone są:

- wskaźnikami L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), które to wskaźniki mają

zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby,

- wskaźnikami L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰) oraz L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Teren występujący w granicach opracowania nie podlega w chwili obecnej ochronie akustycznej w środowisku.

Obszar objęty opracowaniem projektu planu zlokalizowany jest w północnej części gminy. Przedmiotowy teren obejmuje niezagospodarowane tereny otwarte w postaci pól uprawnych. W jego najbliższym sąsiedztwie poza rozległymi terenami kompleksów leśnych występują obszary pól uprawnych oraz niewielkich rozmiarów staw. Okresowe uciążliwości akustyczne na tym terenie generowane mogą więc być głównie przez pracę maszyn rolniczych. W otoczeniu przedmiotowego obszaru nie występują znaczące źródła emisji zanieczyszczeń.

3. Informacja o zawartości i głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

3.1. Cel opracowania projektu planu

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940), jednym z nadrzędnych celów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie przeznaczenia terenów, określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, z uwzględnieniem ładu przestrzennego, a także dostosowanie struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania stosownie do uwarunkowań przyrodniczych i przestrzennych terenu i jego otoczenia.

Do sporządzenia niniejszego projektu planu przystąpiono na podstawie uchwały Nr 492/XLIII/2023 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach - złoża kruszywa naturalnego "Luciny V". W granicach obszaru objętego niniejszym opracowaniem obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny. Powyższy plan przyjęty został Uchwałą nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r.

W obowiązującym obecnie miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny działka objęta projektem przeznaczona została pod teren rolniczy oznaczony na rysunku symbolem R.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach - złoża kruszywa naturalnego "Luciny V" przewiduje się przeznaczenie obszaru pod funkcję terenu

górnictwa i wydobywania oznaczoną na rysunku symbolem **G**.

Wyznaczony w projekcie planu teren jest zgodny z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem.

3.2. Ustalenia projektu planu

Projekt planu, dla którego sporządzana jest niniejsza prognoza składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miejskiej w Śremie oraz z części graficznej, tj. załącznika graficznego z rysunkiem projektu planu, opracowanym w skali 1:1000. W części tekstowej projektu mpzp zawarte są zapisy dotyczące: przeznaczenia terenu, linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, szczegółowych parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu, szczególnych warunków zagospodarowania terenu oraz ograniczeń w ich użytkowaniu a także zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Przedmiotem ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu w projekcie mpzp jest teren górnictwa i wydobywania, oznaczony na rysunku planu symbolem **G**.

W odniesieniu do zapisów z zakresu zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, krajobrazu oraz wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, a także zapisów dotyczących zagadnień z zakresu zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w projekcie planu określono:

- ustalenie dopuszczenia lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych mieszczących pomieszczenia socjalne, biurowe i sanitarne o wysokości nie większej niż 6,0 m i dowolnej geometrii dachów,
- ustalenie zagospodarowania odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ustalenie wykorzystania nadkładu do prac rekultywacyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ustalenie wykorzystania do rekultywacji terenów przekształconych w wyniku eksploatacji zgromadzonych mas ziemnych, w tym próchnicznej warstwy gleby,
- ustalenie zastosowania rozwiązań organizacyjnych i technologicznych w celu zabezpieczenia przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu do gruntu i wód gruntowych,
- ustalenie zaopatrzenia w ciepło zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dopuszczenie lokalizacji urządzeń melioracji wodnych oraz zbiorników wodnych, rowów i innych urządzeń służących retencjonowaniu wody,
- zakaz lokalizacji:
 - przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem wynikających z ustalonego planem miejscowym przeznaczenia terenu,
 - obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.

W projekcie planu wprowadzono ustalenia dotyczące istotnych zagadnień z punktu widzenia niniejszego opracowania, tj. wprowadzono m.in. zapisy odnoszące się do zasad kształtowania

zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu górnictwa i wydobywania. W kontekście powyższego w projekcie planu ustalono:

- eksploatację udokumentowanego złoża piasków i żwirów „Luciny V” metodą odkrywkową, na zasadach i warunkach określonych w koncesji i zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego,
- lokalizację zgodnie z planem zagospodarowania złoża oraz przepisami z zakresu prawa geologicznego i górniczego:
 - terenu i obszaru górniczego,
 - pasów ochronnych,
 - terenu obsługi technicznej, w zależności od sposobu i postępu eksploatacyjnego,
 - tymczasowych obiektów budowlanych mieszczących pomieszczenia socjalne, biurowe i sanitarne,
 - miejsc do parkowania,
 - placów manewrowych;
- zakaz lokalizacji budynków;
- parametry i wskaźniki tymczasowych obiektów budowlanych mieszczących pomieszczenia socjalne, biurowe i sanitarne:
 - wysokość nie większą niż 6,0 m,
 - dowolną geometrię dachów;
- liczbę miejsc do parkowania, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową, o ile są wymagane zgodnie z przepisami odrębnymi, nie mniejszą niż:
 - dwa miejsca na 10 pracujących na najliczniejszej zmianie w działalności zlokalizowanej na terenie,
 - dwa miejsca dla samochodów ciężarowych,
- obsługę komunikacyjną z przyległej drogi publicznej, położonej poza granicą planu miejscowego.

W projekcie planu wprowadzono ustalenia dotyczące istotnych zagadnień z punktu widzenia niniejszego opracowania, tj. wprowadzono m.in. zapisy odnoszące się do granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzą, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. W związku z powyższym w projekcie planu ustalono uwzględnienie ograniczeń wynikających z położenia obszaru planu w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 – Pradolina Warszawa-Berlin.

W projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy. W związku z tym w projekcie ustalono

uwzględnienie wymagań i ograniczeń wynikających z lokalizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W odniesieniu do zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz infrastruktury technicznej w projekcie planu ustalono:

- zapewnienie miejsc do parkowania, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową, o ile są wymagane zgodnie z przepisami odrębnymi, nie mniejszą niż:
 - dwa miejsca na 10 pracujących na najliczniejszej zmianie w działalności zlokalizowanej na terenie,
 - dwa miejsca dla samochodów ciężarowych;
- możliwość wykonywania robót budowlanych w zakresie obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do tych sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej lub z odnawialnych źródeł energii, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej lub zgodnie z przepisami odrębnymi,
- odprowadzanie ścieków przemysłowych i bytowych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- odprowadzanie i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wyłącznie na potrzeby obszaru objętego planem miejscowym, o mocy nie przekraczającej 500kW, z zakazem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni.

W zakresie zasad rekultywacji terenów powyrobiskowych w projekcie planu ustalono po wyeksploatowaniu złoża rekultywację zgodną z przepisami z zakresu prawa geologicznego i górniczego, w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym.

W zakresie sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów w projekcie planu ustalono dopuszczenie lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych do czasu zakończenia działalności wydobywczej w granicy planu miejscowego.

3.3. Powiązania z innymi dokumentami

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940), zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia

polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne zaproponowane w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach – złoża kruszywa naturalnego „Luciny V”, są zgodne z zapisami zawartymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem. W obowiązującym dokumencie Studium, obszar objęty opracowaniem projektu planu przeznaczony jest pod tereny górnicze (H_PG). Uchwalenie projektu planu stanowić będzie zatem realizację polityki przestrzennej gminy.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Zapisy projektu planu wykazują powiązanie z ustaleniami Uchwały Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2019 r., poz. 4021), w której to zawarto kierunki polityki przestrzennej na szczeblu województwa. W projekcie planu uwzględniono obszary i obiekty o znaczeniu ponadlokalnym, występujące na przedmiotowym terenie oraz w jego sąsiedztwie, tj. Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 150 – Pradolina Warszawa-Berlin oraz udokumentowane złoża piasków i żwirów Luciny V, poprzez ustalenie uwzględnienia lokalizacji całego obszaru objętego planem w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa-Berlin oraz wyznaczenie terenu górnictwa i wydobywania (1G).

3.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

W granicach obszaru objętego niniejszym opracowaniem obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny. Powyższy plan przyjęty został Uchwałą nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r.

W przypadku odstąpienia od sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zasady kształtowania polityki przestrzennej oraz sposób postępowania w sprawach przeznaczenia omawianego terenu na określone cele, ustalenia zasad jego zagospodarowania oraz zagadnienia związane z ochroną środowiska przyrodniczego określane będą na podstawie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczących zmian jakości i stanu środowiska przyrodniczego na obszarze objętym opracowaniem niniejszego projektu mpzp oraz w jego najbliższym sąsiedztwie, wynikających z braku realizacji ustaleń planu. Obszar ten niezależnie od tego, czy projektowana zmiana planu zostanie zrealizowana czy też nie poddawany będzie działaniu wielu procesów, zarówno naturalnych, jak i antropogenicznych. W efekcie, zaniechanie realizacji mpzp wpłynie na zmianę stanu środowiska obszaru opracowania, gdyż środowisko to nadal podlegać będzie nieustannym przemianom, jednakże w innym stopniu i zakresie, niż w przypadku procedowanego dokumentu.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Ochrona środowiska związana jest m.in. z takimi zagadnieniami jak: zanieczyszczenie powietrza, wód i gleby czy gospodarka odpadami. Odnosi się również do takich zjawisk jak utrata różnorodności biologicznej oraz wprowadzanie gatunków inwazyjnych czy genetycznie modyfikowanych.

W granicach obszaru objętego projektem planu nie występują szczególne problemy istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W związku z planowaną realizacją ustaleń planu nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu na obszary przyrodnicze, gdyż plan przewiduje wiele ustaleń dotyczących zasad ochrony środowiska na terenach opracowania, których realizacja wpłynie na wyeliminowanie lub ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko.

Ochrona środowiska przyrodniczego związana jest z różnymi rodzajami ludzkiej aktywności. Skupia się na poszczególnych zagadnieniach, tj.: zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb, gospodarce odpadami, a także takich czynnikach, jak ograniczenie różnorodności biologicznej, wprowadzenie gatunków inwazyjnych, czy genetycznie modyfikowanych. Uwzględniając jednakże powyższe czynniki, do istniejących problemów ochrony środowiska, z punktu widzenia projektu planu wskazać można:

- degradacje powierzchni ziemi związaną z rolniczym użytkowaniem,
- konieczność ochrony jakości wód podziemnych, z uwagi na położenie terenów opracowania w zasięgu GZWP nr 150 Pradolina Warszawa Berlin,
- osiągnięcie celów środowiskowych określonych dla JCW, w granicach których znajduje się przedmiotowy obszar.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie planu

Projekt planu, dla którego sporządzana jest niniejsza prognoza uwzględnia cele ochrony środowiska ustalone na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu przeprowadzono analizy dotyczące problematyki ochrony środowiska z uwzględnieniem takich elementów składowych jak: ochrona przyrody, powietrza atmosferycznego, jakości wód powierzchniowych i podziemnych, czy ochrony przed hałasem, które to czynniki mogą mieć związek z obszarem objętym opracowaniem projektu planu.

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, dotyczące konieczności dostosowania obowiązującego prawa do regulacji unijnych. Ochrona środowiska w połączeniu z Traktatem z Maastricht (1991 r.) wciągnięta została przez Wspólnoty Europejskie do listy stałych zadań, dla których określone zostały cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej w zakresie regulacji ochrony środowiska obejmuje kilkaset aktów prawnych, w skład których wchodzi dyrektywy, rozporządzenia, decyzje oraz zalecenia. Wśród działań priorytetowych Unii Europejskiej odnoszących się do ochrony środowiska wskazać należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz efektywniejsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów rangi międzynarodowej i wspólnotowej określających cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu miejscowego należą:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz.U.UE.L.2008.152.1), odnosząca się do utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra oraz jej poprawie w odniesieniu do pozostałych przypadków,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.Urz.WE.L.2000.327.12),
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Rio de Janeiro, 1992 r.), której głównym celem jest zapobieganie dalszym zmianom klimatu globalnego, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze oraz Protokół z Kioto (1998) stanowiący uzupełnienie Konwencji klimatycznej,
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78 poz. 706), której podstawowym celem jest ochrona prawa każdej osoby do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia. Dla osiągnięcia celu w Konwencji określono działania w trzech obszarach dotyczących: zapewnienia społeczeństwu przez władze publiczne dostępu do informacji dotyczących środowiska, ułatwienia udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji mających wpływ na środowisko, a także rozszerzenia warunków dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji w 2000 roku mająca na celu ochronę różnorodności krajobrazów europejskich, zarówno naturalnych, jak i kulturowych oraz racjonalne zagospodarowanie i planowanie krajobrazu,
- Konwencja Genewska (1979) w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości mająca na celu ochronę człowieka oraz jego środowiska przyrodniczego przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, łącznie z transgranicznym zanieczyszczaniem powietrza na dalekie odległości.

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w dokumentach krajowych na poziomie regionalnym. Wśród dokumentów tych wskazać można m.in.:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030),
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego,
- Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Wielkopolskiego,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,

- Program Ochrony Powietrza dla Województwa Wielkopolskiego.

Wśród podstawowych celów polityki ekologicznej na obszarze województwa wielkopolskiego wskazać należy poprawę stanu i jakości środowiska oraz racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi.

W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 (Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej) stanowi m.in. doprecyzowanie zapisów SOR. W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, przeniesiony został wprost ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska przyrodniczego, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Kierunki interwencji obejmują wszystkie obszary tematyczne polityki ochrony środowiska. Kierunki te stanowią wiązki działań i projektów strategicznych przyczyniających się do realizacji celów szczegółowych PEP2030:

1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:
 - zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
 - likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
 - ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
 - przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.
2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:
 - zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
 - wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
 - gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
 - zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
 - wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT.
3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych:
 - przeciwdziałanie zmianom klimatu,
 - adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

W odniesieniu do wyżej wymienionych celów PEP2030 w projekcie planu ustalono:

- w celu zapewnienia zrównoważonego gospodarowania wodami – dopuszczenie lokalizacji urządzeń melioracji wodnych oraz zbiorników wodnych, rowów i innych urządzeń służących retencjonowaniu wody,
- w celu zmniejszenia oddziaływania źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza – zaopatrzenie w ciepło zgodnie z przepisami odrębnymi
- w celu ochrony powierzchni ziemi – lokalizację pasów ochronnych.

Strategicznym dokumentem, uwzględniającym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej, na szczeblu regionalnym jest aktualizacja „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym swego rodzaju fundament przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. Plan ten ustala cele środowiskowe dla wód powierzchniowych a także odstępstwa od ich osiągnięcia. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCWPd uwzględniano aktualny stan JCWPd w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu. W kontekście analizowanego projektu mpzp istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitej części wód powierzchniowych JCWP RW Warta od Młyńska do Kopli (RW60001218573), oraz jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60 (kod PLGW600060).

Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu planu na osiągnięcie celów środowiskowych dla znajdujących się w granicach opracowania JCWP i JCWPd uznać należy, że nie przewiduje się wystąpienia negatywnych oddziaływań w tym zakresie i pogorszenia ich stanu. Podkreślić należy, jednakże, że do projektu mpzp wprowadzono szereg zapisów, których docelowa realizacja sprzyjać będzie utrzymaniu wskazanych celów środowiskowych. Wśród nich wymienić należy między innymi następujące zapisy:

- możliwość wykonywania robót budowlanych w zakresie obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do tych sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej lub zgodnie z przepisami odrębnymi,
- odprowadzanie ścieków przemysłowych i bytowych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- odprowadzanie i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wyłącznie na potrzeby obszaru objętego planem miejscowym, o mocy nie przekraczającej 500 kW, z zakazem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni.

Mając powyższe zapisy na uwadze uznaje się, że wprowadzone w projekcie planu ustalenia nie przyczynią się do pogorszenia jakości wód na omawianym obszarze i nie spowodują nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

W projekcie planu w zakresie ochrony wód ustala się zastosowanie rozwiązań organizacyjnych i technologicznych w celu zabezpieczenia przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu do gruntu i wód gruntowych, jak również ustala się uwzględnienie lokalizacji całego obszaru objętego planem w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 – Pradolina Warszawa-Berlin. Ponadto dopuszcza się lokalizację urządzeń melioracji wodnych oraz zbiorników wodnych, rowów i innych urządzeń służących retencjonowaniu wody. Docelowo przewiduje się rekultywację terenu w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym. Zakłada się, że wprowadzone w projekcie planu ustalenia nie przyczynią się do pogorszenia jakości wód na omawianym terenie i nie spowodują nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Dokumentem strategicznym na poziomie regionalnym, mającym za zadanie ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze jest także „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjęty uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie uchwalenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r., poz. 5954). W powyższym dokumencie zawarte zostały m.in. działania naprawcze wśród których wymienić należy między innymi takie działania, jak:

- ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach w strefie wielkopolskiej,
- zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach w strefie wielkopolskiej,
- inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gminy,
- kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych,
- termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko – wiejskich,
- ochrona i zwiększenie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej,
- edukacja ekologiczna,
- zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Określone w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” działania naprawcze mają swoje odzwierciedlenie w zapisach projektu planu. Wśród nich wymienić należy między innymi zapisy ustalające sposoby zaopatrzenia w poszczególne elementy infrastruktury technicznej wskazane w rozdziale trzecim niniejszej prognozy.

Dokumentem ustanowionym na szczeblu krajowym jest „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Głównym celem tego dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Celem ochrony środowiska zawartym w tym dokumencie jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska. Realizacja tego celu w projekcie planu następuje poprzez zapisy dotyczące gospodarki wodno-ściekowej oraz

możliwość wykorzystania instalacji odnawialnych źródeł energii. Również planowanie przestrzenne, a więc uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zwiększa udział powierzchni objętej miejscowymi planami w ogólnej powierzchni kraju, co przyczynia się do realizacji celu ochrony środowiska.

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, uznać należy, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów projektu mpzp zostały one uwzględnione w projekcie planu w sposób właściwy.

6. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zgodnie z dokumentacją geologiczną złoża kruszywa naturalnego "Luciny V", złożo to eksploatowane będzie systemem wgłębnym, metodą odkrywkową. Nadkład wynoszący 0,5 – 1,0 m usunięty zostanie za pomocą spycharki. Z uwagi na możliwość wystąpienia zanieczyszczeń organicznych w strefie podglebia wskazane jest zdjęcie warstwy większej o ok. 0,2 m. Sugeruje się, żeby eksploatacja złoża odbywała się dwoma piętrami eksploatacyjnymi, obejmującymi całą miąższość złoża. Kopalinę zalegającą powyżej poziomu zwierciadła swobodnego wody, proponuje się wydobywać przy użyciu koparki, a część złoża poniżej poziomu zwierciadła swobodnego wody koparką ssącą typu refuler.

W trakcie realizacji prac wydobywczych nastąpi oddziaływanie na tereny przyległe do obszaru wyrobiska w zakresie drgań mechanicznych. Szczególnie odczuwalne będzie to w trakcie prac specjalistycznego sprzętu budowlanego, a także wzmożonego ruchu samochodów ciężarowych wywożących urobek. W wyniku wyeksploatowania zasobów złoża na terenie tym powstanie wyrobisko poeksploatacyjne o głębokości. Efektem dopuszczonej w projekcie planu działalności wydobywczej kruszywa naturalnego metodą odkrywkową będzie przede wszystkim całkowite usunięcie naturalnej pokrywy glebowej, likwidacja profilu glebowego, przemieszanie mas ziemnych, przekształcenie rzeźby terenu, a co za tym idzie pogorszenie warunków glebowych w granicach obszaru opracowania.

Przytoczone powyżej oddziaływania na powierzchnię ziemi będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy i stały. Na etapie eksploatacji w granicach obszaru istniejących użytków rolnych powstaną częściowo zawodnione wyrobiska i usypiska nadkładu. W trakcie eksploatacji złoża należy utrzymać nachylenie skarp pod kątem zbliżonym do kąta naturalnego stoku dla piasków. Kąt ten wynosi: dla złoża ponad zwierciadłem wody – od 0° do 40°, a dla złoża poniżej zwierciadła wody - 23°.

Zagrożenie dla powierzchni ziemi i gleb dla przedmiotowego obszaru związane jest również z instalowaniem infrastruktury technicznej. Skutkiem budowy sieci będą więc okresowe zagrożenia dla powierzchni ziemi i gleby związane z okresem budowy. Nastąpi wówczas zdjęcie wierzchniej warstwy gleby, naruszenie jej struktury i zaburzenie profilu glebowego. Po zakończonych pracach wszystkie powierzchnie powinny być odbudowane. Wykopy powinny być zrekultywowane poprzez zasypanie z zachowaniem sekwencji występujących warstw. Po zakończeniu realizacji inwestycji zmiany na powierzchni ziemi i w krajobrazie nie będą widoczne. Również przeznaczenie terenów pod budowę dróg wymagało będzie zajęcia powierzchniowego terenu i uszczelnienia go zgodnie z technologią

budowy obiektów komunikacyjnych.

W projekcie planu przewidziano również możliwość lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych, w tym obiektów mieszczących pomieszczenia socjalne, biurowe i sanitarne, a także parkingów z uwzględnieniem wskazanych w planie parametrów. Po zakończeniu działalności eksploatacyjnej obiekty te zostaną zlikwidowane. W związku z tym oddziaływanie tych obiektów na powierzchnię ziemi będzie miało charakter średnioterminowy.

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu planowanej inwestycji na środowisko w projekcie planu ustalono m.in. lokalizację pasów ochronnych. Wprowadzono również zapisy ustalające zagospodarowanie nadkładu, w tym próchnicznej warstwy gleby, na terenie inwestycji i wykorzystanie go w trakcie prac rekultywacyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1395). W rozporządzeniu określono dopuszczalne zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi.

Ustalenia projektu planu przewidują pełną rekultywację terenów poeksploatacyjnych po zakończeniu eksploatacji złoża w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym. Nakazuje się maksymalne zachowanie dotychczasowych walorów i funkcji przyrodniczych obszaru. Potencjalnym zagrożeniem dla powierzchni ziemi będzie ewentualne, niewłaściwe gromadzenie odpadów stałych w obrębie działek, do czasu ich odbioru i wywiezienia do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych lub na składowisko. Na etapie funkcjonowania inwestycji odpady należy gromadzić w sposób selektywny w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki budowlanej. Dalsze ich zagospodarowanie nastąpi zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Śrem oraz zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, których ustalenia mają na celu zapewnienie ochrony powierzchni ziemi przed skażeniem.

6.2. Oddziaływanie na krajobraz

W nawiązaniu do Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r.), podkreślić należy, iż jednym z jej głównych celów jest promowanie ochrony i planowania krajobrazu. Dzięki odpowiednim zapisom projektu planu możliwe jest minimalizowanie negatywnego oddziaływania planowanych inwestycji na krajobraz przyczyniając się tym samym do realizacji zapisów wspomnianej konwencji. Z punktu widzenia przewidywanych trwałych przekształceń szczególnie istotne są zapisy projektu planu z zakresu zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu.

Respektując zapisy Konwencji Krajobrazowej w projekcie planu zawarto ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie maksymalnej wysokości tymczasowych obiektów budowlanych mieszczących pomieszczenia socjalne, biurowe i sanitarne. Ponadto w zapisach projektu planu ustalono lokalizację pasów ochronnych, rozumianych jako ta część złoża, która pozostanie bez eksploatacji, z uwagi na ochronę obiektów powierzchniowych i podziemnych. Prognozuje się, że na obszarze objętym projektem planu nastąpi czasowe przekształcenie istniejącego krajobrazu rolniczego, związane z eksploatacją kruszywa naturalnego metodą odkrywkową. W wyniku prowadzonej działalności wydobywczej nastąpią zmiany w ukształtowaniu terenu, w tym usypiska

nakładu mas ziemnych tworzące zwałowiska kopalni.

Wskazać należy również, że realizacja ustaleń projektu planu w zakresie kształtowania ładu przestrzennego dotyczyć będzie również kierunku i sposobu prowadzenia prac rekultywacyjnych obszaru objętego wydobyciem. W efekcie powyższego po zakończeniu eksploatacji złoża, przewiduje się pełną rekultywację terenu zgodnie z warunkami zawartymi w koncesji, z maksymalnym zachowaniem dotychczasowych walorów i funkcji przyrodniczych obszaru. Po wyeksploatowaniu złoża na terenie tym ustala się rekultywację w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym. Realizacja zbiornika wodnego przyczyni się do wzbogacenia i urozmaicenia krajobrazu.

6.3. Oddziaływanie na powietrze

Przewiduje się, iż pełna realizacja ustaleń projektu planu nie będzie skutkować pojawieniem się w granicach analizowanego obszaru nowych, znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza, których to funkcjonowanie mogłoby prowadzić do znaczącego pogorszenia się jakości powietrza atmosferycznego przedmiotowego terenu.

Na etapie wydobywania złoża wpływ na stan czystości powietrza wywierać będzie przede wszystkim emisja spalin z pojazdów i maszyn związanych z funkcjonowaniem zakładu górniczego, a także tych poruszających się drogami przebiegającymi w pewnym sąsiedztwie od obszaru opracowania. Eksploatacja złoża na tym obszarze prowadzona będzie bez użycia materiałów wybuchowych. Mimo wszystko działania te spowodują emisję pyłów do atmosfery, wywołaną urabianiem, ładowaniem i transportem wydobytego surowca, jak również wywiewaniem pyłów z powierzchni pozbawionych roślinności. W celu przeciwdziałania negatywnemu oddziaływaniu skutków realizacji ustaleń projektu planu na powietrze, zaleca się obsadzenie pasów ochronnych zielenią zimozieloną oraz roślinnością wzmacniającą grunt dla ochrony przed erozją.

Lokalizacja tymczasowych obiektów budowlanych, w tym obiektów socjalnych i sanitarnych, wiązać będzie się z powstaniem źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, jakimi są indywidualne instalacje grzewcze. Z instalacji tych emitowane będą zanieczyszczenia powstające na skutek spalania paliw, tj. SO_2 , NO_2 , CO, CO_2 oraz pyły. W projekcie planu ustalono zaopatrzenie w ciepło z urządzeń infrastruktury technicznej, w tym z odnawialnych źródeł energii, z zastrzeżeniem, iż dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wyłącznie na potrzeby obszaru objętego planem miejscowym o mocy nie przekraczającej 500 kW, z zakazem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni.

W odniesieniu do eksploatacji systemów grzewczych uwzględnić należy ograniczenia i zakazy wynikające z przepisów uchwały Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Zgodnie z przepisami ww. Uchwały w instalacjach, w których następuje spalanie paliw stałych, takich jak kocioł, kominek lub piec, zakazuje się stosowania:

- 1) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem,

- 2) mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- 3) paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15%,
- 4) węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla, nie spełniających któregokolwiek z poniższych parametrów jakościowych:
 - a) wartość opałowa co najmniej 23 MJ/kg,
 - b) zawartość popiołu nie więcej niż 10%,
 - c) zawartość siarki nie więcej niż 0,8%,
- 5) biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20%.

Zgodnie z § 4 ww. uchwały, w przypadku instalacji, w których następuje spalanie wspomnianych powyżej paliw stałych, jeżeli dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji spełniających łącznie poniższe warunki:

- 1) zapewnienie minimalnych poziomów sezonowej efektywności energetycznej i norm emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń, określonych w ust. 1 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (Dz. Urz. UE L 193, str. 100; z 2016 r. L 346, str. 51);
- 2) umożliwienie wyłącznie automatycznego podawania paliwa, za wyjątkiem instalacji zgazowujących paliwo,
- 3) posiadanie rusztu awaryjnego oraz elementów umożliwiających jego zamontowanie.

W odniesieniu do § 5 wspomnianej powyżej uchwały, w przypadku instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, jeżeli wydzielają ciepło poprzez bezpośrednie przenoszenie ciepła lub bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy lub bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń, określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe (Dz. Urz. UE L 193, str. 1; z 2016 r. L 346, str. 51).

W projekcie planu dopuszczono lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wyłącznie na potrzeby terenu objętego planem miejscowym o mocy nie przekraczającej 500 kW, z zakazem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni. Wpływ funkcjonowania instalacji wytwarzających energię z alternatywnych źródeł energii w sensie makroskalowym (regionalnym) będzie pozytywny. Ich funkcjonowanie przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na konwencjonalne źródła energii, co w efekcie wpłynie na poprawę stanu powietrza atmosferycznego.

Wpływ na stan czystości powietrza na przedmiotowym obszarze wywierać będzie emisja spalin pochodząca ze specjalistycznego sprzętu budowlanego oraz pojazdów ciężarowych służących do wywozu urobku. Zanieczyszczeniami charakterystycznymi dla komunikacji samochodowej są: tlenki azotu powstające podczas spalania paliw w silnikach, związki ołowiu powstające podczas spalania benzyn etylizowanych, tlenki siarki z przewagą dwutlenku siarki, powstające podczas spalania oleju napędowego, a także węglowodory związane z pracą silników wykorzystujących jako paliwo gaz LPG. Wpływ na ilość zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy mają takie czynniki, jak: rodzaj spalanego paliwa, rozwiązania konstrukcyjne silnika i układu paliwowego, pojemność silnika, moc i związane z nimi zużycie paliwa, konstrukcja układu wydechowego (katalizator), stan techniczny silnika i innych podzespołów, prędkość jazdy, technika jazdy, płynność jazdy. Wpływ na skalę emisji zanieczyszczeń będą miały także aktualne warunki atmosferyczne. W związku z tak znaczącą liczbą zmiennych dokładne oszacowanie ilości wprowadzanych do powietrza substancji nie jest możliwe. Z uwagi na charakter planowanej na przedmiotowym terenie inwestycji przewiduje się, że ruch pojazdów przyczyni się do okresowego zanieczyszczenia powietrza związkami pochodzącymi ze spalania paliw napędowych oraz pyłem. Uznać należy, że przytoczone powyżej oddziaływania na powietrze w przypadku ruchu komunikacyjnego będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy i zmienny w ciągu doby, natomiast w odniesieniu do emisji z urządzeń grzewczych – charakter sezonowy.

Pozytywny wpływ na jakość powietrza na analizowanym terenie będą miały skupiska zieleni w postaci kompleksów leśnych oraz terenów zadrzewionych i zakrzewionych położone w sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu. Tereny te odgrywać będą znaczącą rolę przy oczyszczaniu powietrza z pyłów i kurzu, poprzez gromadzenie ich na powierzchni liści oraz jednoczesnej produkcji tlenu.

6.4. Oddziaływanie na klimat

W wyniku realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu przewiduje się, że eksploatacja złoża kruszywa naturalnego nie spowoduje istotnych zmian w warunkach klimatycznych przedmiotowego terenu. Należy natomiast spodziewać się, że emisja ciepła do atmosfery na skutek realizacji projektowanej inwestycji ograniczy się do obszaru podlegającego przekształceniu, a zatem nie spowoduje zmian klimatu na większą skalę.

W celu zapewnienia równowagi dla lokalnego mikroklimatu zaleca się wprowadzenie zieleni ochronnej w pasach ochronnych wyrobiska. Nasadzenia roślinności będą miały duże znaczenie przy oczyszczaniu powietrza z pyłów i kurzu, poprzez gromadzenie ich na powierzchni liści oraz jednoczesnej produkcji tlenu. Ponadto w zapisach projektu planu ustala się po wyeksploatowaniu złoża rekultywację w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym. Utworzenie zbiornika wodnego wpłynie na warunki kształtowania klimatu lokalnego. Można spodziewać się wzrostu wilgotności powietrza, a w konsekwencji powstawania okresowych mgieł i spadku średnich dobowych temperatur powietrza. Oddziaływania te będą dotyczyć przede wszystkim obszaru objętego projektem planu i jego najbliższego sąsiedztwa. W związku z rolnym kierunkiem rekultywacji nie prognozuje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na warunki klimatu lokalnego.

Wpływ na zmiany klimatu lokalnego w granicach obszaru objętego opracowaniem może być spowodowany zmianą bilansu cieplnego powierzchni ziemi. Zmiana ta wyrażać będzie się poprzez lokalny wzrost temperatur powietrza (w odniesieniu do terenów niezabudowanych) oraz dobowy wzrost amplitud temperatury powietrza i zmniejszenie jego wilgotności względnej. Oddziaływanie na klimat obszarów objętych opracowaniem będzie miało jednakże nieznaczący i lokalny charakter.

Stabilizująco na warunki klimatu lokalnego wpływać będzie występowanie w najbliższym sąsiedztwie obszaru objętego opracowaniem kompleksów leśnych oraz większych skupisk terenów zadrzewionych i zakrzewionych. Wpływ tych terenów na klimat wynikać będzie głównie z intensywnej transpiracji drzew, która możliwa jest m.in. dzięki zatrzymywaniu dużej ilości wody opadowej w glebie, co jest z kolei następstwem retencyjnych właściwości tego rodzaju terenów. Poprzez zwiększoną wilgotność powietrza lasy wpłyną na zmniejszenie dobowych, okresowych i rocznych amplitud temperatury powietrza atmosferycznego. Zwiększona wilgotność powietrza skutkować będzie bardziej intensywną kondensacją pary wodnej, a także zwiększeniem sumy i częstotliwości opadów, szczególnie po zawietrznej stronie kompleksów leśnych. Warto podkreślić, że oddziaływania klimatyczne, wynikające ze zwiększonej wilgotności powietrza nad lasem (temperatura, opady, promieniowanie), w warunkach środkowoeuropejskich obserwuje się na odległość do kilkudziesięciu kilometrów od większych kompleksów. Zakłada się, że istniejące w sąsiedztwie obszaru opracowania tereny leśne będą wpływać stabilizująco na warunki lokalnego klimatu.

6.5. Oddziaływanie na wody

W bliższym i dalszym sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu występują tereny wód powierzchniowych w postaci różnej wielkości stawów. Ustalenia projektu planu nie powinny jednakże spowodować bezpośredniego negatywnego oddziaływania na zbiorniki wodne zlokalizowane w różnej odległości od granic analizowanego obszaru. Eksploatacja złoża w granicach obszaru opracowania przyczyni się do zmiany stosunków gruntowo-wodnych występujących dotychczas na tym terenie. W ramach inwestycji zlikwidowane zostaną istniejące w jego granicach rowy melioracyjne.

W trakcie przeprowadzonych na potrzeby dokumentacji złoża prac wiertniczych, stwierdzono obecność wód podziemnych. Powierzchnia spągu złoża będzie kształtować się na rzędnej 58,5 – 60,9 m n.p.m. W toku eksploatacji przedmiotowego złoża powstanie wyrobisko suche i zawodnione. Technologia eksploatacji nie przewiduje wypompowywania wody z wyrobiska. Część złoża znajdująca się poniżej poziomu zwierciadła swobodnego wody wydobywana będzie koparką ssącą typu refuler. W związku z przyjętym sposobem eksploatacji złoża nie przewiduje się powstania na tym terenie leja depresyjnego, tj. obszaru obniżonego poziomu zwierciadła wód podziemnych. Mając powyższe na uwadze na terenie tym nie zakłada się wystąpienia istotnego wpływu inwestycji na stan ilościowy wód okolicznych cieków i zbiorników wodnych.

Teren objęty projektem planu położony jest w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 – Pradolina Warszawa – Berlin. W związku z powyższym wszelkie działania inwestycyjne na tym obszarze uwzględniać powinny konieczność ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, tak aby planowany sposób użytkowania nie stanowił dla nich zagrożenia. Działania

związane z realizacją i funkcjonowaniem inwestycji zapewniać powinny eliminację potencjalnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, celem zachowania właściwych parametrów fizyko-chemicznych wód podziemnych.

Zagrożeniem dla jakości wód podziemnych mogą być awarie sprzętu mechanicznego. W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia potencjalnego zanieczyszczenia środowiska gruntowo - wodnego, w trakcie eksploatacji złoża należy dbać o stan techniczny maszyn i urządzeń wydobywczych, a także pojazdów wykorzystywanych do transportu urobku. Ewentualna awaria maszyn nie powinna powodować wycieku oleju lub paliwa i tym samym nie przyczyniać się do skażenia środowiska. Zgodnie z zapisami zawartymi w projekcie planu ustalono zastosowanie rozwiązań organizacyjnych i technologicznych w celu zabezpieczenia przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu do gruntu i wód gruntowych. W odniesieniu do powyższego wykonawca realizując teren obsługi technicznej, plac postojowy maszyn, place manewrowe, miejsce napraw sprzętu, miejsce magazynowania płynów eksploatacyjnych i odpadów, czy parkingi, powinien zadbać o odpowiednie uszczelnienie ich nawierzchni i zabezpieczenie uniemożliwiające przenikanie zanieczyszczeń do gruntu, np. za pomocą geosyntetyków. Materiały wykorzystywane w trakcie budowy oraz paliwo przechowywać należy natomiast w szczelnych kontenerach i pojemnikach spełniających zarówno wymagania przeciwpożarowe jak i ochrony środowiska. W związku z powyższym zaleca się, aby wszelkich konserwacji maszyn dokonywać w wyznaczonych do tego celu miejscach, na uszczelnionym podłożu, poza terenem eksploatacji.

W projekcie planu wprowadzono zapisy ustalające odprowadzanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi. W związku z powyższym przewiduje się, że będą one odprowadzane do gruntu w sposób niezorganizowany. Na etapie funkcjonowania inwestycji dokonać należy podczyszczenia wód opadowych i roztopowych, powstających na przedmiotowym terenie, zwłaszcza z utwardzonych miejsc magazynowania płynów eksploatacyjnych oraz miejsc napraw sprzętu, przed wprowadzeniem ich do wód lub ziemi, o ile wynika to z przepisów odrębnych, tj. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne oraz przepisów wykonawczych. Podkreślić należy, że ze środowiskowego punktu widzenia, z uwagi na spowolnienie tempa spływu od odbiornika, najkorzystniejsze jest zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie. Zgodnie z powyższym w projekcie planu dopuszczono możliwość lokalizacji urządzeń melioracji wodnych oraz zbiorników wodnych, rowów i innych urządzeń służących retencjonowaniu wody. Przewiduje się, że zastosowanie rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych i roztopowych oraz urządzeń melioracji wodnych wpłynie pozytywnie na środowisko gruntowo - wodne, gdyż przyczyni się do zatrzymania wód w granicach przedmiotowego terenu i wydłużenia obiegu wody w przyrodzie.

Zgodnie z zapisami w projekcie planu ustalono zaopatrzenie w wodę, w tym do celów przeciwpożarowych, z sieci lub urządzeń wodociągowych, zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi oraz odprowadzanie ścieków, w tym bytowych zgodnie z przepisami odrębnymi. Kwestie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków regulują przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Zgodnie z ustaleniami § 26 ust. 3 ww. rozporządzenia w razie braku warunków

przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej działka może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody, a także zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, jeżeli ich ilość nie przekracza 5 m³ na dobę. Jeżeli ilość ścieków jest większa od 5 m³, to ich gromadzenie lub oczyszczanie wymaga pozytywnej opinii właściwego terenowo inspektora ochrony środowiska. Natomiast według przepisów art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych. Z kolei zgodnie z art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757) pod pojęciem urządzenia wodociągowe rozumie się ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studnie publiczne, urządzenia służące do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

W zakresie gospodarki ściekowej, w przypadku braku możliwości technicznych podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej, przewiduje się odprowadzanie ścieków przemysłowych i bytowych zgodnie z przepisami odrębnymi. Mając na uwadze powyższe nie wystąpi negatywne oddziaływanie na wody spowodowane niewłaściwą gospodarką wodno-ściekową.

Kwestie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków regulują przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Zgodnie z ustaleniami § 26 ust. 3 ww. rozporządzenia w razie braku warunków przyłączenia do sieci kanalizacyjnej działka może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, jeżeli ich ilość nie przekracza 5 m³ na dobę. Jeżeli ilość ścieków jest większa od 5 m³, to ich gromadzenie lub oczyszczanie wymaga pozytywnej opinii właściwego terenowo inspektora ochrony środowiska. Natomiast według przepisów art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych. W sąsiedztwie przedmiotowego terenu funkcjonuje sieć wodociągowa i kanalizacji sanitarnej, zatem przewiduje się, że docelowo planowana zabudowa zostanie do nich w przyszłości przyłączona. Prognozuje się jednak, że do czasu realizacji sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej stosowane będą indywidualne rozwiązania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

W wyniku zakończenia eksploatacji kruszywa w projekcie planu wprowadzono nakaz rekultywacji przedmiotowego terenu zgodnie z warunkami koncesji. W projekcie planu ustalono rekultywację w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym. Realizacja zbiornika wodnego wpłynie pozytywnie na

funkcjonowanie sieci hydrologicznej obszaru. Przewiduje się, że prawidłowa rekultywacja wyrobiska przyczyni się do przywrócenia równowagi w środowisku przedmiotowego terenu.

W związku z ustaleniami projektu planu oraz zaleceniami dotyczącymi minimalizowania negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko zakłada się, że jej realizacja nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych określonych dla JCW, w obrębie których zlokalizowany jest przedmiotowy obszar. Zakłada się, że realizacja ustaleń projektu planu nie przyczyni się uszczuplenia zasobów ani do obniżenia jakości wód. Ustalenia projektu planu poprzez odpowiednie zapisy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powierzchni ziemi skutecznie minimalizują ryzyko pogorszenia stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

6.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Do zasobów naturalnych należą elementy środowiska wykorzystywane przez człowieka. Zasoby takie jak fauna i flora, wody, gleby, powietrze itd. oraz oddziaływanie ustaleń projektu planu na te zasoby naturalne zostało opisane powyżej.

W granicach obszaru objętego projektem planu występuje złożo, które w wyniku podjętej działalności wydobywczej zostanie wyczerpane. W związku z prowadzoną eksploatacją złoża nastąpi znaczące oddziaływanie na surowce naturalne. W celu minimalizowania negatywnego oddziaływania na środowisko, w projekcie planu ustalono lokalizację terenu i obszaru górniczego zgodnie z planem zagospodarowania złoża oraz przepisami z zakresu prawa geologicznego i górniczego. W projekcie planu ustalono ponadto lokalizację pasów ochronnych, w granicach których wydobywanie kopalin nie może być prowadzone. W zakresie zasad rekultywacji terenów powyrobiskowych ustalono po wyeksploatowaniu złoża rekultywację w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym.

Złożo zostało rozpoznane w stopniu odpowiadającym kategorii C₁ zatwierdzonej przez Starostę Śremskiego decyzją OS.6528.4.2021 z dnia 4 października 2021 r. Dla przedmiotowego złoża Marszałek Województwa Wielkopolskiego, postanowieniem nr DSK-V.7423.89.2024 z dnia 19 września 2024 r. udzielił koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża „Luciny V”. Analizowany teren objęty jest koncesją ważną do dnia 31 grudnia 2044 r.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.

6.7. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Zgodnie z konwencją o różnorodności biologicznej sporządzonej w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r., różnorodność biologiczna to „różnicowanie wszystkich żywych organizmów pochodzących (...) z ekosystemów lądowych, morskich i innych wodnych ekosystemów oraz zespołów ekologicznych, których są one częścią. Dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami”.

Faza realizacji ustaleń projektu planu wpłynie na całkowitą likwidację powierzchni biologicznie czynnej występującej w granicach przedmiotowego terenu. Należy jednakże zaznaczyć, że w wyniku

realizacji inwestycji zniszczona zostanie przede wszystkim roślinność pól uprawnych, o niskiej przydatności przyrodniczej. Realizacja inwestycji przyczyni się do ograniczenia miejsc bytowania gatunków zwierząt oraz przzerwania korytarzy migracyjnych.

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu planowanej inwestycji na faunę, przed podjęciem prac przeprowadzić należy inwentaryzację przyrodniczą pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt, w tym ptaków. Prace przygotowawcze do eksploatacji złoża, tj. usuwanie wierzchniej warstwy gruntu, wykonać należy poza sezonem lęgowym ptaków, poza okresem wzmożonych wędrówek zwierząt, a także poza okresem przemieszczania się płazów. W przypadku konieczności wykonania tych prac w sezonie lęgowym, poprzedzić należy je wizją terenową, mającą na celu określenie stanowisk lęgowych ptaków podlegających ochronie gatunkowej. W przypadku ich stwierdzenia należy wstrzymać prace do momentu opuszczenia przez nie danej lokalizacji i uzyskania zezwolenia właściwego organu, tj. właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do danego gatunku. Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 56 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych z uwzględnieniem zapisów zawartych w art. 56 ust. 4, 4a, 4b, 4c, 4d i 5 ustawy o ochronie przyrody.

W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania skutków realizacji planowanego przedsięwzięcia, wzdłuż pasów ochronnych wyrobiska należy wykonać nasadzenia zieleni izolacyjnej. Do obsadzania pasów ochronnych wskazane jest wprowadzanie zieleni charakteryzującej się odpowiednim doбором i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń. Nasadzenia te dostosować należy do warunków siedliskowych panujących na danym terenie. Warto podkreślić, że gatunki roślin przewidziane do realizacji nasadzeń powinny nawiązywać do gatunków rodzimych, istniejących w sąsiedztwie obszaru objętego projektem. Wprowadzenie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych może bowiem doprowadzić w przyszłości do przekształcenia się tej roślinności w gatunek inwazyjny zagrażający rodzimej bioróżnorodności. Ponadto proponuje się uformowanie łagodnych brzegów zbiornika powstałego wskutek przeprowadzonej rekultywacji złoża z nachyleniem skarp do 40°, a w strefie przybrzeżnej zbiornika zaleca się utworzyć płycizny umożliwiające rozwój roślinności przybrzeżnej.

6.8. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki

Z uwagi na fakt, iż na obszarze objętym projektem planu nie ma zewidencjonowanych zabytków oraz nie występują zewidencjonowane stanowiska archeologiczne nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania w tym zakresie.

Pojęcie „dobra materialne” zdefiniowano na podstawie „Słownika języka polskiego PWN”. Poprzez termin ten rozumie się wszystkie środki potrzebne dla rozwoju człowieka (majątek, dobytek), które istnieją fizycznie i odnoszą się do rzeczy lub usług, które zaspokajają potrzeby człowieka. Z kolei w „Encyklopedii PWN” zawarto następującą definicję wyrażenia „dobra materialne”- „materialne środki zaspokajania potrzeb ludzkich”. W odniesieniu do powyższego uchwalenie projektu planu

będzie skutkować utworzeniem nowych dóbr materialnych, które zaspokajać będą potrzeby przyszłych użytkowników tego terenu. W związku z powyższym, realizacja zapisów projektu wpłynie pozytywnie na dobra materialne.

6.9. Oddziaływanie na ludzi

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi. Tymczasowe, negatywne oddziaływania wystąpić mogą jedynie w wyniku prowadzonych prac związanych z realizacją inwestycji i wydobywaniem złoża. Oddziaływania te związane będą m.in. ze zwiększoną emisją hałasu spowodowaną przez pracujące maszyny i urządzenia, czy też zwiększoną emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wytworzonych podczas realizacji wydobywania. Prace te prowadzone będą najprawdopodobniej w porze dziennej i nie będą stanowić uciążliwości w godzinach wieczornych i nocnych.

Mające miejsce w granicy obszaru opracowania przedsięwzięcia związane z odkrywczą eksploatacją kopalin stanowić mogą przyczyną różnego rodzaju konfliktów społecznych. Wśród najczęściej wymienianych przez społeczeństwo kwestii spornych wskazać można m.in.: prowadzenie eksploatacji zbyt blisko granic własności osób trzecich, niszczenie gruntowych dróg dojazdowych do miejscowości, obarczanie przedsiębiorców odpowiedzialnością za obniżanie poziomu wód gruntowych, czy też degradację terenów cennych przyrodniczo. W przypadku obszaru objętego niniejszym opracowaniem granice eksploatacji złoża wyznaczone zostały w stosownych odległościach zapewniających ochronę innych nieruchomości gruntowych i urządzeń infrastruktury technicznej, jak również poza terenami objętymi wszelkiego rodzaju formami ochrony przyrody.

Z funkcjonowaniem przewidywanego na przedmiotowym terenie przedsięwzięcia związane jest potencjalne ryzyko wystąpienia poważnych awarii. Ryzyko to jest jednakże trudne do określenia i zminimalizowania na etapie ustaleń planu. Wśród potencjalnych zagrożeń wskazać można np.: możliwość wystąpienia pożaru, eksplozję lub wyciek paliwa w trakcie transportu, awarię sieci kanalizacyjnej lub wodociągowej, awarię linii elektroenergetycznych i inne tego typu zdarzenia. Zagrożeniem dla środowiska, a przez to i pośrednio dla zdrowia ludzi, może być również niezastosowanie ustaleń projektu planu oraz warunków zawartych w koncesji, takich jak: zasady prowadzenia wydobywania, obowiązek wykonania prac rekultywacyjnych, sposób zagospodarowania odpadów czy sposób odprowadzania ścieków. Należy zaznaczyć, że zapisy projektu planu uwzględniają minimalizację ryzyka wystąpienia negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji na ludzi poprzez ustalenie:

- zastosowania rozwiązań organizacyjnych i technologicznych zabezpieczających przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu do gruntu i wód gruntowych,
- zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem wynikających z ustalonego planu miejscowym przeznaczenia terenu,
- zakazu lokalizacji obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych,
- lokalizacji pasów ochronnych,
- po wyeksploatowaniu złoża rekultywacji w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym.

W granicach obszaru objętego projektem planu nie występują zagrożenia dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z występowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, takich jak: obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary zagrożone występowaniem ruchów masowych.

Należy podkreślić, że w zagospodarowaniu terenu konieczne jest uwzględnienie wymagań i ograniczeń technicznych wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z 2003 r. nr 47 poz. 401), rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie (Dz. U. z 2005 r. nr 219 poz. 1864) oraz normami branżowymi. Zagospodarowanie terenu przede wszystkim nie może powodować kolizji z istniejącym uzbrojeniem naziemnym i podziemnym. Przepisy norm branżowych precyzują odległości zabudowy i innych elementów zagospodarowania terenu m.in. od sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych i elektroenergetycznych. Ponadto należy uwzględnić wymagania w zagospodarowaniu terenu określone indywidualnie przez właściwego gestora sieci.

Wpływ funkcjonowania dopuszczonych w projekcie planu instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych na warunki życia ludzi, w sensie makroskalowym (regionalnym) będzie pozytywny. Eksploatacja ww. instalacji nie spowoduje znaczących emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gruntu. Ich funkcjonowanie przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na konwencjonalne źródła energii, co w efekcie wpłynie na poprawę stanu powietrza atmosferycznego.

Wśród źródeł emisji zanieczyszczeń mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzkie na omawianym obszarze wskazać można również: istniejące w sąsiedztwie ciągi komunikacyjne, emisje substancji ze środków transportu, a także emisje substancji (głównie pyłu) z sąsiadujących terenów rolniczych. Najwięcej niebezpiecznych związków i pierwiastków chemicznych przenika do organizmu człowieka drogą pokarmową. Zmiany chemizmu wody, gleb i powietrza prowadzą do nadmiernej koncentracji substancji toksycznych w diecie. Należy unikać więc kumulacji zanieczyszczeń na terenach rolnej produkcji spożywczej. Analizując zapisy projektu mpzp nie przewiduje się trwałego pogorszenia jakości powietrza i wód w stosunku do stanu obecnego, mogącego wpłynąć negatywnie na składniki pokarmowe jak woda i produkty spożywcze wytwórstwa rolniczego. Zanieczyszczenia z tras komunikacyjnych z jednej strony są dziś mniej szkodliwe dla zdrowia ludzkiego i komponentów środowiska przyrodniczego niż do niedawna, a z drugiej zaś ulegają dyspersji na skutek przewietrzenia otwartych obszarów rolnych. Podsumowując ocenia się, że poszczególne zapisy projektu mpzp, w tym także odwołania do przepisów odrębnych, zapewniają poprawny stan ochrony środowiska.

6.10. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Realizacja zapisów ustaleń projektu planu nie powinna wpłynąć na powstanie na tym obszarze funkcji i elementów zagospodarowania stanowiących znaczące źródło hałasu. W związku z powyższym

nie przewiduje się wystąpienia długoterminowego niekorzystnego oddziaływania na lokalny klimat akustyczny wskutek realizacji ustaleń projektu planu.

W granicach obszaru objętego przedmiotowym opracowaniem nie występują znaczące źródła hałasu. Przewiduje się, że prowadzone na terenie zakładu górniczego czynności przyczynić mogą się jednakże do wzrostu jego poziomu w środowisku. Źródłem emisji na tym terenie będzie praca maszyn i urządzeń wydobywczych oraz ruch pojazdów transportowych. Oddziaływania te będą jednak występowały tylko czasowo - w porze dziennej. Zakłada się, że emisja hałasu nie będzie przyczyną znaczących uciążliwości dla mieszkańców pobliskiej wsi Luciny. Najbliższe tereny podlegające ochronie akustycznej zlokalizowane są w odległości ok. 650 m na wschód od granicy obszaru objętego opracowaniem. Wśród terenów tych wskazać należy głównie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dopuszczalne wartości poziomu hałasu na tych terenach uregulowane są w przepisach odrębnych, tj.: ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112) oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Zakwalifikowanie danego terenu do terenów chronionych akustycznie oznacza, iż dopuszczalny poziom hałasu musi być dotrzymany na granicy tego terenu. Z uwagi na czasowy charakter i ograniczony zasięg występowania tego zjawiska w niniejszej prognozie nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na kształtowanie klimatu akustycznego na obszarze objętym opracowaniem projektu planu w dłuższym horyzoncie czasowym.

W celu minimalizowania negatywnego oddziaływania przewidzianej w projekcie planu działalności wydobywczej zaleca się stosowanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu. Wśród rozwiązań tych wskazać można m.in.: możliwość wyznaczenia pasów ochronnych, wprowadzenie zieleni ochronnej w pasach ochronnych, lokalizację wałów ziemnych pełniących funkcję ekranów akustycznych, odpowiednią lokalizację zaplecza infrastruktury wydobywczej, a także ograniczenie funkcjonowania zakładu i wydobywania jedynie do godzin dziennych, tj. od godz. 6:00 do godz. 22:00. Emisja hałasu powinna zostać zniwelowana zarówno w trakcie budowy, poprzez zastosowanie sprzętu wydobywczego i środków transportu w dobrym stanie technicznym, spełniającym wymogi regulowane prawem, przestrzeganie zasad wyłączania silników w czasie przerw w pracy, odpowiednie zaplanowanie procesu formowania zwałowisk i eksploatacji, zastosowanie środków ochrony akustycznej, ograniczenie liczby przejazdów pojazdów ciężkich, a także wykonywanie prac konserwatorskich i naprawczych pojazdów poza terenem zakładu górniczego.

Dodatkowo zakłada się, że zlokalizowane w sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu tereny leśne oraz tereny zadrzewień i zakrzewień odpowiadały będą za tłumienie hałasu generowanego przez prace związane z realizacją przewidzianej na tym terenie inwestycji w postaci wydobywania złoża, tj. za jego rozpraszanie i pochłanianie.

6.11. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru

Realizacja ustaleń projektu planu nie będzie mieć negatywnego wpływu na obszar Natura 2000,

ponieważ obszar ten znajdują się w znacznej odległości od granic terenu objętego projektem planu. Planowane inwestycje nie będą mieć w związku z powyższym wpływu na siedliska przyrodnicze, rośliny i zwierzęta objęte ochroną na obszarze Natura 2000, a co za tym idzie nie wpłyną na pogorszenie ich stanu.

7. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z uwagi na lokalizację analizowanego obszaru w znacznej odległości od granicy państwa nie należy spodziewać się transgranicznego oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu zapewnienia ochrony ustaleń projektu planu przewidują działania mające na celu zapobieganie i ograniczanie przed ewentualnym negatywnym oddziaływaniem zamierzeń inwestycyjnych na środowisko.

Przyjmuje się, iż realizacja przyjętych w projekcie planu ustaleń nie będzie zagrażać osiągnięciu celów zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Wprowadzone zapisy dotyczące odprowadzanie ścieków przemysłowych i bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej mają za zadanie ochronę wód. Na potrzeby ochrony ilości i jakości wód powierzchniowych i podziemnych w projekcie planu ustalono, że zaopatrzenie w poszczególne elementy infrastruktury technicznej odbywać się będzie na określonych warunkach, przytoczonych w poprzednich rozdziałach prognozy.

W ramach zapobiegania i ograniczania negatywnego oddziaływania na powietrze, w projekcie planu dopuszczono realizację odnawialnych źródeł energii, co sprzyjać będzie realizacji zrównoważonego rozwoju oraz zmniejszaniu się presji na środowisko na skutek wykorzystywania tradycyjnych źródeł energii. Zastosowanie odnawialnych źródeł energii pozwoli zmniejszyć zużycie surowców nieodnawialnych oraz emisję do powietrza z procesów ich energetycznego spalania. Na terenie objętym projektem planu mogą być realizowane m.in. instalacje wykorzystujące energię słoneczną. Zastosowanie tego rodzaju źródła energii nie będzie mieć znaczącego wpływu na środowisko, gdyż nie będzie generować zanieczyszczeń.

Dla pełnej ochrony środowiska, mającej na celu dotrzymanie standardów jakości środowiska, zarówno na obszarze opracowania planu, jak i w jego sąsiedztwie, w związku z realizacją ustalonych w planie przedsięwzięć, projekty budowlane inwestycji powinny zawierać zalecenia odpowiedniego doboru rozwiązań technicznych i technologicznych. W związku z powyższym w trakcie prac prowadzonych na obszarze objętym opracowaniem należy uwzględnić:

- nakaz prowadzenia eksploatacji odkrywkowej złoża kruszywa w sposób gwarantujący ochronę wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem,
- nakaz składowania nadkładu mas ziemnych na zwałowiskach wewnętrznych, w celu wykorzystania ich do prac rekultywacyjnych,
- nakaz prowadzenia eksploatacji przy zachowaniu warunków bezpieczeństwa, szczególnie w zakresie kształtowania zboczy wyrobiska,

- nakaz pełnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych po zakończeniu eksploatacji złoża, z maksymalnym zachowaniem dotychczasowych walorów i funkcji przyrodniczych obszaru,
- nakaz zabezpieczenia skarp wyrobiska przed osuwaniem, poprzez zachowanie odpowiedniego kąta nachylenia, zgodnego z projektem zagospodarowania złoża,
- nakaz uwzględnienia wszelkich ograniczeń w zagospodarowaniu terenu wynikających z położenia w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 150 Pradolina Warszawa-Berlin,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem wynikających z ustalonego planu miejscowym przeznaczenia terenu,
- zakaz magazynowania odpadów innych niż odpady powstające w związku z prowadzoną eksploatacją kruszywa naturalnego nie zaliczonych do odpadów niebezpiecznych,
- wprowadzenie zieleni ochronnej w pasach ochronnych.

9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia

Ustalenia przyjęte w projekcie planu uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami aktów prawnych. Należy jednak podkreślić, iż w trakcie funkcjonowania inwestycji na obszarze opracowania, zawsze istnieje możliwość wystąpienia negatywnych zjawisk na środowisko przyrodnicze, które w zapisach ustaleń planu mogą okazać się trudne do określenia i zminimalizowania. Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku.

Skutki realizacji postanowień projektu planu podlegać będą pomiarom, ocenom i analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (utworzony ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. O Inspekcji Ochrony Środowiska) przez zobligowane do tego odpowiednie instytucje i służby. Przeprowadzając analizy i oceny stanu poszczególnych elementów środowiska w odniesieniu do wyników pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska pamiętać należy, iż muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem planu.

Prowadzone nieustannie analizy umożliwią, w momencie pojawienia się takiej potrzeby, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W związku z powyższym proponuje się prowadzenie monitoringu poszczególnych komponentów środowiska, tj.: jakość powietrza, jakość wód, jakość gleby i ziemi, poziomu hałasu, czy oddziaływania pól elektromagnetycznych. Pomiary i badania przeprowadzane w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska powinny być prowadzone zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach oraz specjalistycznych opracowaniach określających metodyki referencyjne. Stosowanie odpowiednich technik prowadzenia badań i pomiarów jest istotne ze

względem na zminimalizowanie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska.

Podkreślić należy, iż precyzyjne określenie częstotliwości monitoringu oraz wskazanie jego zakresu na obecnym etapie projektowania jest utrudnione. Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określają bowiem możliwe sposoby zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów, jednakże uchwalenie planu nie oznacza automatycznej realizacji jego ustaleń. Fakt ten w znaczącym stopniu może utrudnić prowadzenie monitoringu w jego pełnym zakresie.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu lub wyjaśnienie ich braku

W opracowanej prognozie nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych. Omawiany w niniejszej analizie projekt uznaje się za jedyny optymalny zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i pod względem rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Obecne zagospodarowanie i użytkowanie terenu znajdującego się w granicach obszaru objętego opracowaniem oraz przeznaczenie omawianego obszaru w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem, determinują proponowane w projekcie planu rozwiązania, co pozwoli na realizację planowanego sposobu zainwestowania. Przeznaczenie obszaru opracowania zgodnie z projektem planu jest uzasadnione. Przyjęte dla terenu rozwiązania są zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi oraz zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem. Ponadto projekt planu jest zgodny z przepisami prawa w zakresie m.in. ochrony środowiska, ochrony przyrody oraz innymi przepisami szczególnymi.

Ewentualnym rozwiązaniem dla zagospodarowania przedmiotowego terenów jest odstąpienie od opracowywania projektowanego planu i pozostanie przy obecnie obowiązującym dokumencie. W granicach obszaru objętego niniejszym opracowaniem obowiązuje bowiem obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny. Powyższy plan przyjęty został Uchwałą nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r.

11. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach – złoża kruszywa naturalnego „Luciny V”. Do sporządzenia planu przystąpiono na podstawie uchwały Nr 492/XLIII/2023 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach - złoża kruszywa naturalnego "Luciny V". Całość obszaru objętego projektem planu obejmuje powierzchnię ok. 11 390 m². W granicach obszaru objętego niniejszym opracowaniem obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny. Powyższy plan przyjęty został Uchwałą nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r.

Teren objęty opracowaniem projektu planu obejmuje działkę ewidencyjną nr 223/1, obręb Luciny o powierzchni ok. 11 390 m². Przedmiotowa nieruchomość zlokalizowana jest na zachód od miejscowości Luciny, w północno – wschodniej części gminy Śrem. Obszar ten jest obecnie w pełni niezabudowany i niezagospodarowany. Analizowana działka stanowi teren gruntów ornych. W sąsiedztwie przedmiotowego obszaru dominują tereny otwarte, wśród których wskazać można zarówno tereny gruntów ornych, jak i rozległe tereny kompleksów leśnych.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko złożona jest z jedenastu rozdziałów, przybliżających poszczególne zagadnienia odnoszące się do obszaru opracowania i jego wpływu na środowisko przyrodnicze.

W rozdziale pierwszym przedstawione zostały podstawy formalno-prawne, zakres i cel opracowania prognozy, a także informacje o zastosowanych metodach oraz materiałach i dokumentach uwzględnionych w trakcie jej sporządzania. Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem, niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek wykonania prognozy wynika z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie najbardziej prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Prognoza stanowi uzupełnienie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zakres i stopień szczegółowości został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Rozdział drugi niniejszej prognozy przedstawia charakterystykę obszaru w odniesieniu do stanu środowiska przyrodniczego. Obszar objęty opracowaniem projektu planu obejmuje działkę ewidencyjną nr 223/1, obręb Luciny o powierzchni ok. 11 390 m². Przedmiotowa nieruchomość zlokalizowana jest na zachód od miejscowości Luciny, w północno – wschodniej części gminy Śrem. Obszar ten jest obecnie w pełni niezabudowany i niezagospodarowany. Analizowana działka stanowi teren gruntów ornych, użytkowany obecnie rolniczo. Teren opracowania obejmuje swym zasięgiem złoża kruszywa naturalnego (piasków i żwirów) „Luciny V”. W sąsiedztwie przedmiotowego obszaru dominują tereny otwarte, wśród których wskazać można zarówno tereny gruntów ornych, jak i rozległe tereny kompleksów leśnych. W pobliżu wschodniej granicy opracowania występuje, niewielkich rozmiarów, sztuczny zbiornik wodny. Sąsiedztwo analizowanego obszaru stanowią ponadto działki, na których występują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego. Tereny te są obecnie niezagospodarowane i użytkowane głównie rolniczo. W nieco dalszym sąsiedztwie, na wschód od obszaru opracowania, występują liczne zabudowania miejscowości Luciny. W granicach obszaru objętego opracowaniem projektu planu występują tereny pastwisk – PsV i PsVI. Teren ten zlokalizowany jest w granicach obszaru udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa Berlin. Obszar ten położony jest ponadto w granicach korytarza ekologicznego Dolina Obry.

Ukształtowanie terenu objętego projektem planu nie należy do urozmaiconych. Teren ten należy do równinnych i położony jest na wysokości ok. 66,0 m – 67,0 m n.p.m.. Teren znajdujący się w granicach opracowania nie jest ponadto narażony na osuwanie się mas ziemnych.

Zgodnie z informacjami zawartymi na szczegółowej mapie geologicznej Polski (ark. 544 – Śrem) w zasięgu obszaru objętego przedmiotowym opracowaniem w budowie geologicznej występują czwartorzędowe piaski i żwiry rzeczne i wodnolodowcowe tarasów pradolinnych do 12,0 m n.p.m. Wskazane powyżej utwory wytworzone zostały podczas zlodowacenia Wisły, zlodowacenia północnopolskiego.

Obszar objęty projektem planu, zgodnie z Atlasem Podziału Hydrograficznego Polski, zlokalizowany jest w granicach obszaru dorzecza rzeki Odry. Teren opracowania projektu planu zlokalizowany są w obszarze JCWP rzecznych Warta od Młyńska do Kopli (RW60001218573), na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętymi rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r., stan JCWP określono jako zły. Potencjał ekologiczny ww. JCWP uznany został jako słaby, a stan chemiczny określony jako poniżej dobrego. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r., (Dz. U. z 23 lutego 2023 r., poz. 335) obszar objęty projektem planu zlokalizowany jest w granicach wyznaczonej jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60 (kod PLGW600060). Zarówno stan chemiczny, jak i stan ilościowy wskazanej JCWPd oceniony został jako dobry. Mimo wszystko ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych uznana została za zagrożoną zarówno pod względem ilościowym, jak i chemicznym. Ponadto obszar objęty projektem planu położony jest w granicach obszaru udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa Berlin.

Warunki glebowe kształtowane są za sprawą uwarunkowań geomorfologicznych oraz litologicznych terenu. Do czynników glebotwórczych zaliczyć można również warunki wodne i klimatyczne, rodzaj szaty roślinnej, a także rodzaj działalności człowieka. Zgodnie z informacjami zawartymi na mapie zasadniczej w granicach przedmiotowego obszaru występują tereny pastwisk – PsVI. W związku z powyższym tereny występujące w granicach przedmiotowych obszaru nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 82).

Teren objęty projektem planu położony jest poza obszarami chronionymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Odnosząc się do zagadnień dotyczących dziedzictwa kulturowego i zabytków wskazać należy, że w ramach terenu objętego niniejszym opracowaniem nie występują obiekty zabytkowe podlegające wszelkim formom ochrony konserwatorskiej. W granicach projektu planu nie wskazano występowania zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, a także obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków.

Informacje o zawartości i głównych celach projektu planu zawarte zostały w rozdziale trzecim niniejszego opracowania. Do sporządzenia niniejszego projektu planu przystąpiono na podstawie uchwały Nr 492/XLIII/2023 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do

sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach - złoża kruszywa naturalnego "Luciny V". W granicach obszaru objętego niniejszym opracowaniem obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny. Powyższy plan przyjęty został Uchwałą nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r. W obowiązującym obecnie miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny działka objęta projektem przeznaczona została pod teren rolniczy oznaczony na rysunku symbolem **R**. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego w Lucinach - złoża kruszywa naturalnego "Luciny V" przewiduje się przeznaczenie obszaru pod funkcję terenu górnictwa i wydobywania oznaczoną na rysunku symbolem **G**. Wyznaczony w projekcie planu teren jest zgodny z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem.

W rozdziale czwartym przedstawiono informacje dotyczące zidentyfikowanych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu. W prognozie ustalono, iż na obszarze objętym projektem planu nie występują szczególne problemy istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W związku z planowaną realizacją ustaleń planu nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu na obszary przyrodnicze, gdyż plan przewiduje wiele ustaleń dotyczących zasad ochrony środowiska na terenach opracowania, których realizacja wpłynie na wyeliminowanie lub ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko.

W rozdziale piątym przedstawiono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposób, w jaki zostały one uwzględnione w czasie tworzenia niniejszego dokumentu. W części tej wykazano, że zapisy projektu planu gwarantują realizację głównych celów stawianych przez dokumenty rangi międzynarodowej i krajowej tj. przeciwdziałają zmianom klimatu, chronią różnorodność biologiczną, przyczyniają się do racjonalnego wykorzystania wody oraz do poprawy jakości powietrza atmosferycznego.

Informacje zawarte w rozdziale szóstym przedstawiają przewidywane oddziaływanie i wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska, min. na: różnorodność biologiczną, faunę i florę, ludzi, gleby i powierzchnię ziemi, wody, krajobraz, powietrze atmosferyczne i klimat lokalny, klimat akustyczny, zasoby naturalne czy dobra materialne. W rozdziale tym wykazano brak znaczącego oddziaływania na środowisko. Oddziaływanie skutków realizacji ustaleń projektu planu na powierzchnię ziemi będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy i stały. Na etapie eksploatacji w granicach obszaru istniejących użytków rolnych powstaną częściowo zawodnione wyrobiska i usypiska nadkładu. Zagrożenie dla powierzchni ziemi i gleb dla przedmiotowego obszaru związane jest również z instalowaniem infrastruktury technicznej. Skutkiem budowy sieci będą więc okresowe zagrożenia dla powierzchni ziemi i gleby związane z okresem budowy. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu planowanej inwestycji na środowisko w projekcie planu ustalono m.in. lokalizację pasów ochronnych. Wprowadzono również zapisy ustalające zagospodarowanie nadkładu, w tym próchnicznej warstwy gleby, na terenie inwestycji i wykorzystanie go w trakcie prac rekultywacyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Ustalenia projektu planu

przewidują pełną rekultywację terenów poeksploatacyjnych po zakończeniu eksploatacji złoża w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym.

Wskazać należy również, że realizacja ustaleń projektu planu w zakresie kształtowania ładu przestrzennego dotyczyć będzie również kierunku i sposobu prowadzenia prac rekultywacyjnych obszaru objętego wydobywaniem. W efekcie powyższego po zakończeniu eksploatacji złoża, przewiduje się pełną rekultywację terenu zgodnie z warunkami zawartymi w koncesji, z maksymalnym zachowaniem dotychczasowych walorów i funkcji przyrodniczych obszaru. Po wyeksploatowaniu złoża na terenie tym ustala się rekultywację w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym. Realizacja zbiornika wodnego przyczyni się do wzbogacenia i urozmaicenia krajobrazu.

Przewiduje się, iż pełna realizacja ustaleń projektu planu nie będzie skutkować pojawieniem się w granicach analizowanego obszaru nowych, znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza, których to funkcjonowanie mogłoby prowadzić do znaczącego pogorszenia się jakości powietrza atmosferycznego przedmiotowego terenu.

W wyniku realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu przewiduje się, że eksploatacja złoża kruszywa naturalnego nie spowoduje istotnych zmian w warunkach klimatycznych przedmiotowego terenu. Należy natomiast spodziewać się, że emisja ciepła do atmosfery na skutek realizacji projektowanej inwestycji ograniczy się do obszaru podlegającego przekształceniu, a zatem nie spowoduje zmian klimatu na większą skalę.

W bliższym i dalszym sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu występują tereny wód powierzchniowych w postaci różnej wielkości stawów. Ustalenia projektu planu nie powinny jednakże spowodować bezpośredniego negatywnego oddziaływania na zbiorniki wodne zlokalizowane w różnej odległości od granic analizowanego obszaru. Eksploatacja złoża w granicach obszaru opracowania przyczyni się do zmiany stosunków gruntowo-wodnych występujących dotychczas na tym terenie. W ramach inwestycji zlikwidowane zostaną istniejące w jego granicach rowy melioracyjne. W celu regulacji stosunków wodnych obszaru doprowadzić należy do zachowania ich ciągłości poprzez ich przebudowę, bądź zapewnienie przepływu wody pochodzącej z niezlikwidowanej części rowów melioracyjnych przez wyrobisko eksploatacyjne i dalsze umożliwienie jej odpływu.

W granicach obszaru objętego projektem planu występuje złożo, które w wyniku podjętej działalności wydobywczej zostanie wyczerpane. W związku z prowadzoną eksploatacją złoża nastąpi znaczące oddziaływanie na surowce naturalne. W celu minimalizowania negatywnego oddziaływania na środowisko, w projekcie planu ustalono lokalizację terenu i obszaru górniczego zgodnie z planem zagospodarowania złoża oraz przepisami z zakresu prawa geologicznego i górniczego. W projekcie planu ustalono ponadto lokalizację pasów ochronnych, w granicach których wydobywanie kopalin nie może być prowadzone. W zakresie zasad rekultywacji terenów powyrobiskowych ustalono po wyeksploatowaniu złoża rekultywację w kierunku rolnym ze zbiornikiem wodnym.

Z uwagi na fakt, iż na obszarze objętym projektem planu nie ma zewidencjonowanych zabytków oraz nie występują zewidencjonowane stanowiska archeologiczne nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania w tym zakresie.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi. Tymczasowe, negatywne oddziaływania wystąpić mogą jedynie w wyniku prowadzonych prac związanych z realizacją inwestycji i wydobywaniem złoża. Oddziaływania te związane będą m.in. ze zwiększoną emisją hałasu spowodowaną przez pracujące maszyny i urządzenia, czy też zwiększoną emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wytworzonych podczas realizacji wydobywania. Prace te prowadzone będą najprawdopodobniej w porze dziennej i nie będą stanowić uciążliwości w godzinach wieczornych i nocnych.

Realizacja zapisów ustaleń projektu planu nie powinna wpłynąć na powstanie na tym obszarze funkcji i elementów zagospodarowania stanowiących znaczące źródło hałasu. W związku z powyższym nie przewiduje się wystąpienia długoterminowego niekorzystnego oddziaływania na lokalny klimat akustyczny wskutek realizacji ustaleń projektu planu.

Realizacja ustaleń projektu planu nie będzie mieć negatywnego wpływu na obszar Natura 2000, ponieważ obszar ten znajdują się w znacznej odległości od granic terenu objętego projektem planu.

Z uwagi na lokalizację analizowanego obszaru w znacznej odległości od granicy państwa w rozdziale siódmym wykazano brak transgranicznego oddziaływania ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko.

W rozdziale ósmym przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w kontekście projektu planu. Dla pełnej ochrony środowiska, mającej na celu dotrzymanie standardów jakości środowiska, zarówno na obszarze opracowania planu, jak i w jego sąsiedztwie, w związku z realizacją ustalonych w planie przedsięwzięć, projekty budowlane inwestycji powinny zawierać zalecenia odpowiedniego dobrania rozwiązań technicznych i technologicznych. W związku z powyższym w trakcie prac prowadzonych na obszarze objętym opracowaniem należy uwzględnić:

- nakaz prowadzenia eksploatacji odkrywkowej złoża kruszywa w sposób gwarantujący ochronę wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem,
- nakaz składowania nadkładu mas ziemnych na zwałowiskach wewnętrznych, w celu wykorzystania ich do prac rekultywacyjnych,
- nakaz prowadzenia eksploatacji przy zachowaniu warunków bezpieczeństwa, szczególnie w zakresie kształtowania zboczy wyrobiska,
- nakaz pełnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych po zakończeniu eksploatacji złoża, z maksymalnym zachowaniem dotychczasowych walorów i funkcji przyrodniczych obszaru,
- nakaz zabezpieczenia skarp wyrobiska przed osuwaniem, poprzez zachowanie odpowiedniego kąta nachylenia, zgodnego z projektem zagospodarowania złoża,
- nakaz uwzględnienia wszelkich ograniczeń w zagospodarowaniu terenu wynikających z położenia w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 150 Pradolina Warszawa-Berlin,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem wynikających z ustalonego planu miejscowym przeznaczenia terenu,
- zakaz magazynowania odpadów innych niż odpady powstające w związku z prowadzoną eksploatacją kruszywa naturalnego nie zaliczonych do odpadów niebezpiecznych,

- wprowadzenie zieleni ochronnej w pasach ochronnych.

Rozdział dziewiąty przedstawia propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Ustalenia przyjęte w projekcie planu uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami aktów prawnych. Należy jednak podkreślić, iż w trakcie funkcjonowania inwestycji na obszarze opracowania, zawsze istnieje możliwość wystąpienia negatywnych zjawisk na środowisko przyrodnicze, które w zapisach ustaleń planu mogą okazać się trudne do określenia i zminimalizowania. Skutki realizacji postanowień projektu planu podlegać będą pomiarom, ocenom i analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (utworzony ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. O Inspekcji Ochrony Środowiska) przez zobligowane do tego odpowiednie instytucje i służby. Przeprowadzając analizy i oceny stanu poszczególnych elementów środowiska w odniesieniu do wyników pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska pamiętać należy, iż muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem planu. Podkreślić należy, iż precyzyjne określenie częstotliwości monitoringu oraz wskazanie jego zakresu na obecnym etapie projektowania jest znacznie utrudnione. Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określają możliwe sposoby zagospodarowania i użytkowania terenu, jednakże uchwalenie planu nie oznacza automatycznej realizacji jego ustaleń. Fakt ten w znaczącym stopniu może utrudnić prowadzenie monitoringu w jego pełnym zakresie.

W rozdziale dziesiątym ustalono, iż nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych. Omawiany w niniejszej analizie projekt uznaje się za jedyny optymalny zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i pod względem rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. Ewentualnym rozwiązaniem dla zagospodarowania przedmiotowego terenów jest odstąpienie od opracowywania projektowanego planu i pozostanie przy obecnie obowiązującym dokumencie. W granicach obszaru objętego niniejszym opracowaniem obowiązuje bowiem obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny. Powyższy plan przyjęty został Uchwałą nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r.

W rozdziale jedenastym umieszczono streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Podsumowując ustalenia projektu planu poprzez szereg zapisów zapewniających ochronę istotnych elementów środowiska, prowadzą do zminimalizowania negatywnych skutków nowej urbanizacji. Niezbędnym warunkiem będzie precyzyjne egzekwowanie ustaleń planu miejscowego i przestrzeganie wymogów środowiska wynikających z przepisów odrębnych. Rozwój zainwestowania przedmiotowego terenu jest możliwy tylko w zakresie funkcji określonych w planie.